

Politikai
röpiratok.

79.

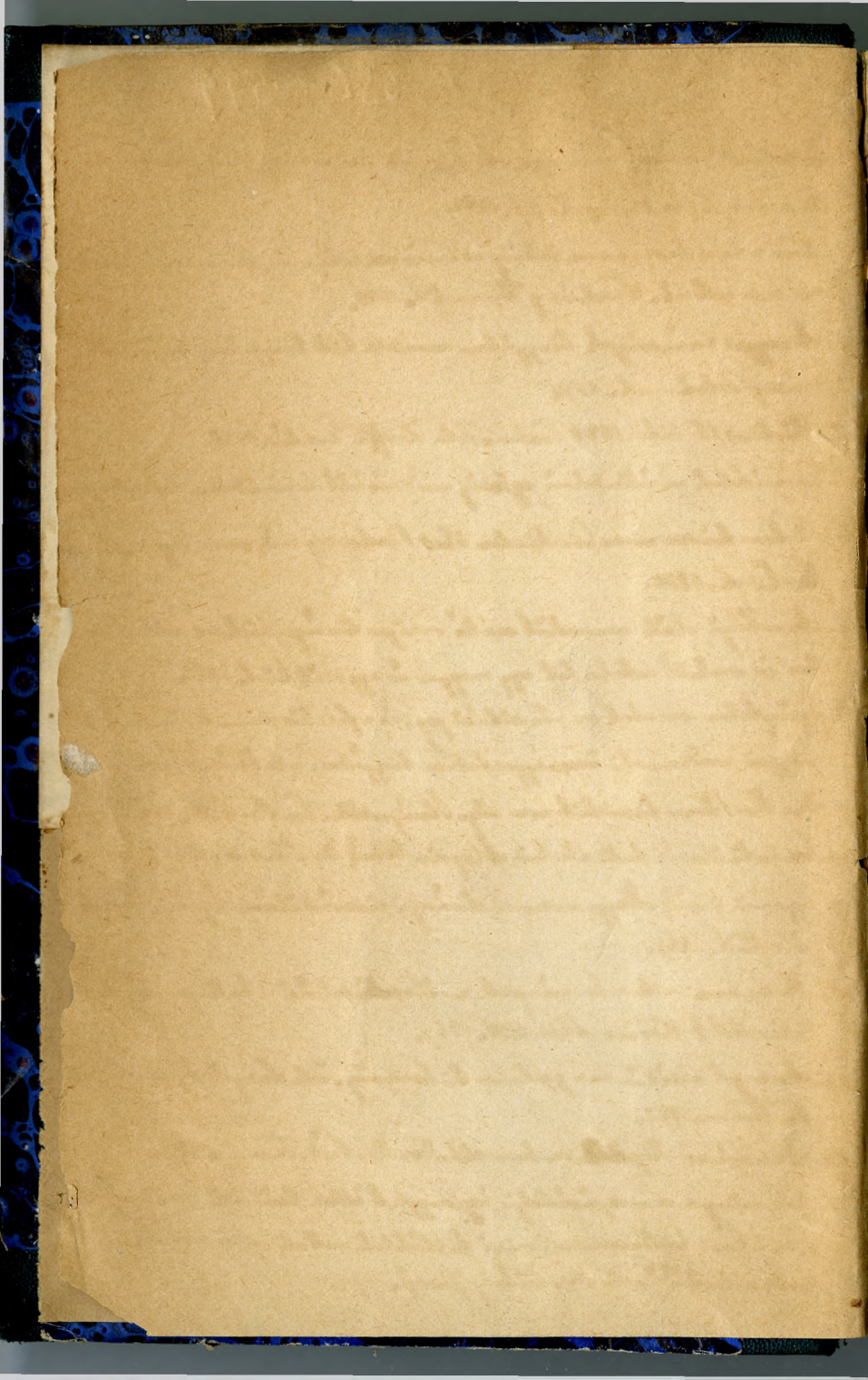
1916

1994

1999 -07- 07

- 1.) 001 0006 498336
- 2.) 001 0006 498342
- 3.) 001 0006 498325
- 4.) 001 0006 498299
- 5.) 001 0006 498282
- 6.) _____
- 7.) 001 0006 498220
- 8.) 001 0006 498213
- 9.) 001 0006 498206
- 10.) 001 0006 498190
- 11.) 001 0006 498183
- 12.) 001 0006 498176
- 13.) 001 0006 498169
- 14.) 001 0006 498152
- 15.) 001 0006 498145

1. Jelentés Komárom vármegyére 1839/40-dik évi országgyűlési körlevélnek.
Pármány D. és György R. Lel., 1840.
2. Nem a harc híve, hanem istény és ömrei szülöttje az, ki ravaszban halad,
ni nem istorik. Veltvári Gy. Fecseröl., 1841.
3. A vepes haráscsigák tárgyában mondott két körjegyzési levél a H.
mágyi Zetvännak. 1841.
4. Márkus 15-dike 1848 Pesten. Tota Teroffi Ematai. 1848.
5. Közvetlenek az illadalmi egyesség rendszeréről karánllban. Tota Leoba Tota
1848.
6. Beckenrisse eines Civilischen über Bayern und seine Eger. Von
R.-C.-ch. 1850.
7. Az anéllyi oláh nemzetül szelle országos körjegyzettek az unióval szem-
ben és eraköl eitelkedek egy magyar és egy oláh kört. 1861.
8. Tzeingtelen néretek az utacitái jog, és a felelet miniszterinnak a
magyar sanderoneli összejegyzetelés tárgyában. Tota Bednai Zetvan. 1861.
9. Die Rechtscontinuität vom alty. Standpunkte. Von B. L. H. 1863.
10. Leventárisle dictati ale lui Aloysiu Wlad de Salice. 1865.
11. Egy hári beszéd Magyarországon, alkotmányra vonatkozólag az országgyűlésen. Pármány
Zirteftöl. 1867.
12. Mi haszna volt a kormányoknak a vilámszokásoknak a kelt. papság kelt
kedécsétek? Kovács Albertöl. 1867.
13. Az angl alsóház és a parlamenti kormány. Tota Langel György. Földöl.
ha Timon. 1872.
14. Die Tylier Repät. Landemwall. Von Dr. Lud. Tavaszi. 1873.
15. Veltvári a magyarországi jogszegysétek által kitűnött azon körlevélnek
" az iszonyi börtönrendes minő föltételek mellett volna karánllban az
kalmarkható? " Tota Dr. Lékely József. 1874.

7.

99
586

JELENTÉSE

KOMÁROM VÁRMEGYE

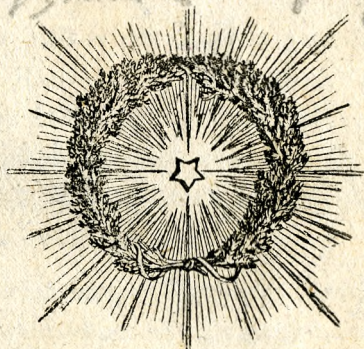
18³⁹/₄₀dik

99.

ÉVI

ORSZÁGGYÜLÉSI KÖVETEINEK.

[Bismarck, Mance in Ghy ray, Rastal]

1840.

Komáromban ,
WEINMÜLLER FRANCISKA cs. kir. szabadalmas
Könyvnyomtató-Intézetében.

Li6F52.00769206

JELFENTÉSE

HOMÁRADI VÁRMEGYE

1880. évi
10. sz. ir.

DE BALLAGI GÉZA.

1880. évi
10. sz. ir.

1880.

Magyarország Kormányának és a Magyarországi
Helytartóknak felhatalmazásával

Alól írottak, Ő Királyi Felsége által mult esztendei Junius 2-án Posony Városában megnyitott, és közelebb lefolyt Május holnapnak 13-ik napján bévégzett Országgyűlésén elő fordult tárgyakról, — tanácskozáásoknak folyamatjáról, — szóval követségi tisztünkben — mellyel a' Tekintetes Karok és Rendek kegyesen meg bíztak, mimódon lett el járásunkról e' következőkbe foglaljuk a' Tettes. Karokhoz és Rendekhez alázatos tudósításunkat. —

A' K. Királyi előadások három pontban foglaltatván, 1-ső a' Katonai ujjonczokban kívántatott segedelmet, 2-ik az 183²/₆ 12-ik Törv. Czikkely által ki rendelt országos küldöttségnek munkálatát, végre 3-ik a' Duna és egyéb folyamoknak szabályozását tűzte ki országos tanácskozás alá: —

Minekelőtte azonban a' Karok és Rendek a' Kir. előadások tárgyalatásában hotsájtkoztak volna, előbb az Országnek azon sérelmeit kívánták orvoslás végett felterjeszteni, mellyek a' Nemzetnek lényegebb jusait, sőt magát a' képviselői rendszert is sértve, az egész polgári alkotmányt megrázkodtatták; ugyan is mindenek előtt felvették azon Királyi rendeletet — melly Pest vármegyéhez bocsátatott — mellyben gróf Ráday Gedeonnak azon megye által Országgyűlési követté lett választása, törvénybe üt-

közö merénynek mondatott azért, mert a' Királyi Fiscusnak felperessége alatt becsület vesztesi perbe van idezve — egy uttal Pest megyének meghagyatott, hogy helyébe más követet válasszon, mert feléphetésének meggátlására a' szükséges intézetek megtétettek. A' felírási javalzatban azon szempontból mentek ki a' Karok és Rendek, hogy a' per csak folyamatban van, de az ítélet még kimondva nincsen, a' vád pedig még nem elmarasztalás, — okokkal támogatva előadták, hogy a' Királyi rendelet által sértve legyen a' hármas könyv I-ső része 9-ik czímje, — az 1491. 11. 12. — 1725. évi 5-ik — 1741. évi 8-ik cikkely, sértve a' törvényhatóságok szabad választási és Országgyülesési jusa, sértve az Országgyülesési testületnek független állása, sőt veszedelmeztetve a' törvényhozás jusának a' nemzetet illető része; — ezen felíráshoz való hozzájárulásukat a' Fő Rendeknek kérték, és azoknak kijelentették, hogy még ezen sérelem tetteleg orvosolva és teljesen elenyészve nem leend, a' szóllás törvényes szabadságán ejtett sérelmeket, és ezekkel kapcsolatban álló tárgyakat, úgy az 183. 21-ik törv. cikk. egészeni teljesítésének, és az Ország előleges sérelmei orvoslásának tárgyában, a' mult Ország gyüleséből lett utolsó felírás folytában, hátra lévő válaszok sürgetésén kívül, más egyéb készitendő munkálataikat legfelsőbb helyre fel nem terjesztendik.

A' Fő Rendek ellenben a' Királyi előadások tárgyalatását sürgetvén II Ulászló Király 2-ik, és 1791. évi 13-ik cikkelyre hivatkozva, más helyre halasztani kívánták, a' Karok és Rendek a' felhívott törvényeket nem tartották ugyan oda terjedni, hogy az

Ország legsúlyosabb sérelmét csak a' Királyi előadások tárgyalatása után lehessen felterjeszteni, példákat hozván fel az 1791. évi 13-ik cikkelyt megelőző, 's jelen időről, hogy a' Kir. előadások előtt más tárgyak vétettek fel, és terjesztettek a' Királyi Felség elébe; de a' Fő Rendek 1791. 13-ik törvény rendelkezésétől való eltávozásban ezen törvénynek megsértését állítván, — mind a' mellett a' Karok és Rendek kinyilatkoztatták, hogy nem szándékok a' Királyi előadásokat elmellőzni, el is határozták azt, hogy a' katonai élelmezés érdemében megkezdjék, és folytassák tanácskozásukat, nem lévén szándékok a' felhívott törvényt sérteni, sőt azt sürgetik, hogy az minden részében megtartassék. Ez idő közben mult esztendei Julius S-án nyilatkozó Királyi leírát érkezvén az Országgyűléséhez, a' Karok és Rendek az első felírási javalatot a' Királyi leírathoz alkalmaztatván, abban kinyilatkoztatták, hogy enyhítve van ugyan aggodalmuk, de nincsen elhárítva azon akadály, melly Pest megyei követnek megjelenését gátolta, jövőre pedig teljes biztosítást nem nyújt, azért kívánták megkérni Ő Felségét, hogy e' sérelmet minden részben orvosolni, és jövőre is teljes mértékű biztosítást nyújtani méltóztassék.

Kívánták továbbá az 185 $\frac{2}{6}$ 21-ik törvény cikkelynek értelmében, hogy Kővár vidéke, és azok kiknek a' mondott cikkely által Magyar Országhoz vissza kapcsolt részheliek közül, a' Magyar törvények és szokásaik törvényhozásbani személyes részvételre just tulajdonítanak, sőt még a' Fő Rendi táblának némelly tagjai is, az eddigi gyakorlat el-

len, e' jelen Országgyűlésére mind eddig meg nem hívtak személyesen, mint sérelem orvoslás végett külön felírás által felterjesztessék. — Szinte a' szó-
lás törvényes szabadságán ejtett sérelmeket, nem különben az előleges sérelmeket, úgy a' Magyar nyelv tárgyát külön felírásokkal együtt, és egyszerre felterjesztetni kívánták, — továbbá szinte a' Királyi előadásoknak első és harmadik pontjai iránt, jelesül a' katonai ujonczokban kívánt segedelem adásra nézve fenforogható szükség felfedezését, valamint a' Duna és több folyamok szabályozására szolgálható terveket Ő Felségétől ki kérni szükségesnek látták, ki jelentetvén egyszer'smind a' Fő Rendeknek, hogy az adatoknak legfelsőbb helyről megérkezésökkel a' Királyi előadások 1-ső és 2-ik pontjai tárgyaltatni fognak ugyan, de a' katonai ujonczokban segedelem adásra nézve készítendő felírásokat, és törvényjavالاتokat csak úgy és akkor terjesztendik fel, midőn a' szabad választási jussón, és a' szóllás törvényes szabadságán ejtett sérelmek teljesen orvosolva, és e' részben a' Nemzet aggodalma megszüntetve lesz.

A' Fő Rendek abban ugyan meg egyeztek, hogy az ujonczokban fenn forgó szükségnek megtudására, és a' Duna szabályozását tárgyazó terveknek és adatoknak közlésére nézve a' felírás fel terjesztessék, de a' többi tárgyakat, mellyek azzal különben is öszveköltetésben nincsenek, és hoszabb tanácskozást kívánnak, attól elkülönöztetni kívánták, kinyilatkoztatván egy úttal, hogy a' Karok és Rendek által a' felterjesztésnek módja iránt tett óvás záradékot kötelező erővel bírónak el nem ismerik, és reá állani soha nem fognak.

Viszonozták erre a' Karok és Rendek, hogy azt nem tartják akadálynak, hogy a' Fő Rendek a' szóban lévő tárgyakat minden sürgetés mellett sem vették tanácskozás alá, mivel a' késedelmet magok a' Fő Rendek okozzák, sőt a' félretevés által a' Karok és Rendek kezdeményi jusát veszedelmeztetik, a' záradékot pedig ön magokat illető határozatnak tekintik; — de a' Fő Rendek attól tartván, hogy a' tárgyaknak öszve kapcsolása által a' felírás késleltetni fog, a' Karok és Rendek kezdeményi jusaikat olly értelemben el nem ismérték, hogy ők az indítványt mindjárt tárgyalni tartozzanak, de a' záradékot is egyedül a' Karokat és Rendeket illetőnek szinte el nem ismérték; — a' Karok és Rendek pedig kezdeményi jusokat semmi kölcsönös értekezések tárgyává tenni nem akarták, és a' Fő Rendek függetlenségét arra ki terjedhetőnek el nem ismerik, hogy a' vélek közlötteket tárgyalatás nélkül félretehessék, és a' záradék iránti nézeteiket tovább fejtegetni szükségtelennek látták, hanem miután a' Pesti sérelem, melly Pest vármegyei követnek letiltásából eredett, az által, hogy azon követnek az illető megye által is elfogadott lemondása által a' kiegészítésnek kérdését e' részben megszüntette, és a' tettleges orvoslást szükségtelenné tette, a' felírás sürgetésével felhagytak ugyan, hanem a' megyék szabad választására nézve törvényhozási törvényes jusokhoz ragaszkodván, az iránti óvásukat az Országos jegyző könyvbe beiktatták, a' szóllás szabadságán ejtett sérelmeket is a' tudakolódó felírástól elválasztották, de azokat, mik az Ország gyűlésének kiegészítését illetik bármikép, úgymint: Kövár vidékének, és a' Fő Rendi

tábla némelly tagjainak meg nem hívását, és Közép-Szolnok vármegye nemeseinek panaszát tárgyazó felírásokat, és az előleges sérelmeket a' tudakolódó felírással egybe kapcsolva kívánták felterjeszteni, és a' felírásban azt is megemlíteni, hogy az Országnak egyéb súlyos előleges sérelmeit is, mihelyest azok iránt a' tanácskozások béfejeztetnek haladék nélkül felfogják terjeszteni. Ezen értelemben készült felírásban, mellyben egyszer'smind a' honi nyelv iránt általánosan kéretett Ő Felsége, hogy a' felírásoknak még ezen Országgyűlésén egyedül Magyar nyelven lehető felterjeszthetésére nézve királyi választ adni méltóztassék, a' Fő Rendek is megegyezvén, azon felírás mult évi October 31-én Ő Felsége elébe felterjesztetett.

Melly napon az Országos üléshől szinte más négy rendbeli felírás küldetett Ő Felségéhez, úgy-mint:

I. Az 183°-ik évi 21-ik törv. czikk. nem egészen lett teljesítése iránt, mellyben Ő Felsége kéretett, hogy mivel Kraszna, Közép-Szolnok, Zaránd vármegyék, és Kővár vidéke, a' fentebbi törvény által, polgári közigazgatási, törvényhozási, közadózási, és mindennemű állapotjokra nézve teljesen vissza kapcsolattak, és így önként következik, hogy azok is kiket a' Magyar törvények a' törvényhozásban személyes részvételre jogosítottak, már ezen Országgyűlésre meghívandók lettek volna, azért Ő Felsége Kővár vidékét, és azokat is kiket törvényeink ezen jusal különösen felruháznak, e' jelen Országgyűlésre meghívni méltóztassék.

II Felírás tárgyazza a' Fő Rendi tábla némelly tagjainak ezen Országgyűlésére meg nem lett hívását, ezt sérelmesnek tartották az Ország Rendei annál inkább, mivel az 1635. évi 79. czikk. elhatározza, hogy a' Királyi meghívó levelek ideje korán adassanak ki, megkéretett azért Ő Felsége, hogy azokat kik az eddigi gyakorlat elmellőzésével ezen Országgyűlésére meg nem hívtak, minél előbb meghívni, egyszer'smind az Ország Rendeit biztosítani méltóztassék, hogy jövendőre az említett gyakorlat megtartatni és a' felhívott törvény e' részben pontosan teljesíteni fog, melly felírásra válasz nem érkezett.

III Felírás Közép-Szólnok megye birtokosainak az iránti panaszát érdekli, hogy noha ezen megye Királyi levél által megvult ezen Országgyűlésére hívva, még is a' követek választására kitűzött gyűlés a' Fő Ispány által, mi előtt megnyitott volna, bizonytalan időre elhalasztatott, és az összevgyűlt nemesség önkényesen szét küldetvén, eképen a' megye választási jogában megakadályoztatott. Megkéretett azért Ő Felsége hogy a' gyűlés elosztatásának okait megvizsgálni, és Királyi legfelsőbb hatalmánál fogva, az akadályokat elhárítani méltóztassék.

IV Felírás az 1833-ik évi Martius 30-án felterjesztett előleges sérelmek és kívánatok közül, azok mellyek 1835 ik évi December 3-án és 1836 ik évi Aprilis 29-én költ K. Királyi leiratok által orvosolva nem lévén, 1836-ik évi Majus 1-ső napjai fentartottak, ujabban felterjesztettek, úgymint:

1-ső és 4 ik pont Dalmát Országhoz tartozó ré-

szeknek és szigeteknek, az Anya Országhoz való békebeleztetését, szinte Galliciának, Lodomeriának vissza kapcsoltatását tárgyazza; egyébiránt az 1830-ik esztendei 5-ik törvény cikkely által ki rendelt Országos biztosság, a' vissza csatolás érdemében munkálódásáról külön tudósítást tett az Ország Rendeinek.

2-ik pont Kraszna, Közép-Szólnok, Zaránd vármegyék, és Kővár vidéke iránt, azok mik a' törvény teljesítése iránt kívántatnak külön felírásba lévén foglalva.

3-ik pont Erdélynek Magyar Országgal való szorosabb egyesülését.

5-ik pont az Ország határai iránt még függőben lévő kérdések elintézését.

6-ik pont a' Katonai vég helyeknek, ugymint: Varasdi tábornagyságnak a' határszélekhez közelebbi által tételét, és az általa bírt vidéknek polgári hatóság alá vetését. — Kéthelyi és Répási határoknak Somogy megyéhez való kapcsoltatását — a' véghe-lyeknek Báni és Nádori hatalom alá adását — továbbá a' Károly, és József nevezetű utaknak polgári hatóság alá leendő bocsátását, és e' ponthoz tartozó egyéb kérelmeket.

7-ik pont a' Só árának Ország gyűlésén leendő meghatározását, és ezzel kapcsolatban lévő egyéb régiebb kérelmeket.

9-ik pont az Egyházi javakat bíró személyeknek törvénytelen megrovását.

10-ik pont a' Magyar kamarának függetlenségét, — a' pénz ügynek alá rendelését, — az arany és ezüst kivitelének megszüntetését, — Tárnokmester, és Pisetár teljes hatásbani vissza helyeztetését, — pénzformájának és értékének Ország gyűlésén leendő meghatározását, — és a' Zengi kikötő helynek Fiumei hatóság alá rendelését.

8-ik és **11-ik** pontok a' folyamatban lévő papiros pénzt tárgyazzák.

12-ik pontban kijelentetett, hogy a' Magyar nyelv tárgya külön felírásban foglaltatik.

13-ik pont a' titkos feladásokat érdekli. Az előleges sérelmekre a' Királyi válasz csak f. e. Majus hónapnak 1-ső napján bocsátatott ki, melly szinte fenemlített 1835. és 1836-ki válaszokra hivatkozik, és az ott kimondottakhoz tartván magát, az 1-ső és 2-ik pontra nézve azon időre halasztja a' válaszolást midőn az *articularis* biztosság munkáját befogja végezni. — Úgy továbbá Czeg városának katonai hatóság alól leendő felszabadítása már elrendeltetett, és csak határja feletti kérdésnek elintézésétől függ kiszabadítása. — Répás és Kéthely iránti kérdéseknek elintézése *dicasterialis* tárgyalásra vagyon bízva. — Czeg állapotja az ezen nevű városnak felszabadításától függ. — A' katonai vég helyekre nézve, az 1741-ki 18-ik czikkelyek 5-ik szakaszára is kiadott válaszokra hivatkozik. — Továbbá a' határszéleken lakó nemesekre nézve 1827-ik esztendő Junius 21-én a' Horvát Országi sérelmekre kiadott Királyi válasznak már elég tétetett — a' titkos feladásokra nézve pedig az 1715. 7. — 1741.

26. — és 1835. 5-ik czikkelyek szentségét fenfogja tartani. Melly Királyi válasz az Országgyűlésnek béfejezése végett többé tárgyalatás alá nem jöhetett.

A' K. Királyi előadásokat a' mi illeti, miután az 1-ső pontnak tartalmából, mint szinte azokból mik Ő Felségének mult esztendei November 7-én költ K. Királyi válasza folytában kirendelt Országos választmány előtt, Ő Felsége nevében nyilváníttak, a' Karok és Rendek a' törvények lelke, és elébbi Országgyűlések példája szerint, a' mostani körülményekről, és a' Magyar katonaság jelen állapotjáról Ő Felsége nevében előre tudositattak, a' szükség iránti felfedezés következtében ennek pótlására segedelem képen 38000 ujonczot ajánlottak, mellynek módjáról, valamint az ajánláshoz kötött feltételekről, a' törvényjavalatot, és az állítás módja iránti utasítást f. e. Aprilis 4-én felterjesztették, kinyilatkoztatván egy úttal, hogy Magyar Ország rendszere csak védelmező a' béke fentartása mellett, azonban annak gyümölcseit biztosítani óhajtván, polgári kötelességöknek tartották Ő Felségét megkérni, hogy az Európai Hatalmasságoknál eszközölje ki azt, hogy ezek az emberiséget, népeik boldogságát, és ön érdekeiket tekintve, egy általános lefegyverkezési rendszert fogadjanak el, és hadi seregeiket kevesítsék, — továbbá hogy az állandó katonaság, mennyire a' katonai szolgálat megengedi, béke idején hazánkban közhasznú munkákra, és vállalatok körüli dolgozásra fordítassék, — végtére hogy a' Magyar katonaságnál a' bánásmód az emberiséghez alkalmazva használtassék.

Azonban ezen felírásra, ugyan Aprilis 21-én költ. K. Királyi válaszbán, az ajánlásnak némelly pontjaira változás kívántatván, az Ország Rendei Pünkösöd hava 1-ső napján költ utóbbi felírásban megegyeztek ugyan abban, hogy a' szolgálati idő 8 helyett 10 évre állapítassék, mennyire a' Kir. válasz mind az állítandó ujonczoknak szolgálatbeli idejekre, mind az állításukhoz kötendő feltételre nézve, mint egy szabály gyanánt az 1830. — 7 ik cikkelyre hivatkoznék, kijelentették, hogy az akkori rendeletet állandó szabálynak elnem ismerik, és az Ország jusaihoz, és gyakorlatához szorosán ragaszkodnak, — megegyeztek abban is hogy a' 9 §. szerkezele a' Kir. válaszhoz alkalmaztassék, — hogy a' hadfogadás a' 38000 katonák kiállítására ideje alatt szűnjék meg, és kik a' katona állítás be végzéséig az állítás alá tartozó személyek közül az ezredeknél önkényt beállanak, vagy másként a' törvény hatóság keblén kívül katonává lennének, mindenkor az illető törvény-hatóságra kivetett ujonczok száma közé számíttassanak, — ki jelentették továbbá, hogy a' törvény szerkezetét, az iránt, hogy a' 10 évet kiszolgált katona, még ha háború találna is kiűtni, vagy fenyegetni elmulthatatlanul elbocsátassék, megtartani kívánják, és ezekhez 's egyéb nagyobb világosság okáért felsőbb helyen javallott módosításhoz hozzá járulnak, melly felírás folytában f. e. Május 8-án érkezett Kir. válasz a' törvény javallatot elfogadta, egyedül azon hadi szabálytól nem állván el Ő Felsőge, miszerint az első szökés esetében fél, második szökésnél pedig az egész capitulationalis idő elvesztése büntetésül rendeltetik; — egyébiránt az aján-

lott 58000 ujonczok számából, ezen nemes megyére fel osztás szerint 464 ujoncz esett.

A' K. Királyi előadások második pontja iránt, tanácskozás alá vevén az 1836. évi 17-ik czikkely által ki dolgozott Országos küldöttségnek munkálatát, m. e. November 12-én költ felírásban Ő Felségének kinyilatkoztatták az Ország Rendei azon óhajtásukat, hogy a' katonaság élelmezésének terhéről a' kincstár gondoskodjék, és az adózók a' természetmények ki szolgáltatása terhétől fel mentessenek, a' házanként bé szállítás pedig az állandóan szállásoló katonaságra nézve meg szüntetvén, katonai laktanyák építesenek, és készek lévén a' kincstárnak ne talán adandó kárpótlás iránti egyezkedésre, Ő Felségét meg kérték, hogy az építendő laktanyákra nézve tervet készítesen, egyszer'smind pedig a' katonaság részéről tagok neveztesenek ki, kikkel egy küldendő Országos választmány e' tárgyban értekezessék, egy úttal pedig azokat is, mik az általkelő katonasággal való bánást, katonai szekerezéseket, és vontatásokat, a' fegyvergyakorlás végetti nagyobb katonai öszve vonulásokat, és rendkívüli esetek iránti intézkedéseket tárgyazzák, ki dolgozva fel terjesztették, melly felírásra a' Királyi válasz f. e. Január. 4-kén kiadtván, ennek folytában ismét f. e. Aprilis 11-én költ másod rendű felírásban ki nyilatkoztatták az Ország Rendei, hogy a' katona-tartás és szállásbeli teher megváltására nézve, egyedül a' törvényes terheket értették, a' mi pedig a' megváltási summának kívánt biztosítását illeti, e' részben a' törvény és végrehajtó hatalom hatósága elegendő biztosságot nyújtván, nem látnak szükségesnek más biztosságot, sőt el sem

fogadnak, — végre a' törvényhatóságok közti felosztási kulcsról tanácskozni még idő előtti legyen, — (a' szekerezések, vontatások, és egyéb fennebb érintett intézkedéseknek kérdése a' ki küldendő választmány munkálatinak be végzésétől függesztetvén fel a' Kir. válasz által) — azonban meg egyeztek abban, hogy a' választmány, a' katona tartás, és szállásolás megváltása iránt a' kormány részéről ki küldött személyekkel értekezessék, és ezt a' katonai laktanyák elrendelésére, és fenn tartására is ki terjeszthesse, a' választmány jelentését és véleményét pedig Nádor ő herczegsége az Ország törvényhatóságaival közölje, melly intézkedés a' törvény javalat 's választmány tagjainak név-jegyzékével egyetemben Ő Felsége elébe f. e. Majus 6-án fel terjesztetvén, azt Ő Felsége azon hónap 9-én K. Királyi válaszával helyben hagyni méltóztatott.

A' katonai élelmezés és szállásolás feletti intézkedésekkel egybe függőleg az Ország lakosi, és kivált az adózó nép személy és vagyonbeli bízottsága tekintetéből, a' katonai ki hágásokra nézve is törvény-javalat készitetett és f. e. Aprilis 30-án tartott Országos ülésből Királyi helyben hagyás végett fel terjesztetett.

A' K. Királyi előadások 3-ik pontjára nézve, az adatok és tervek közlése iránti felírásra f. e. Januar. 4-én költ Királyi válasz Országos tanácskozás alá vétetett, és f. e. April. 24-én Ő Felsége elébe felírás küldetett, mellyben fájdmukat jelentették ki az Ország Rendei, hogy a' válaszban a' Duna és egyéb folyamok szabályozásának teljesítése törvényesen a'

Kir. Helytartó tanácsot illetőnek mondatván, az Ország Rendei csak ajánlatokra, és némelly akadályok elhárítása végett szükséges törvények alkotására szólítatnak fel; de sem adatok, sem rajzok, sem a' szabályozásnak tervei nem közöltettek, sem azon segéd források; mellyek a' célra használtathatnának fel nem fedeztettek; és miután az Országgyűlésnek határnapja is közelített, a' Duna és egyéb folyamok szabályozásának, valamint azzal kapcsolatban álló Buda-Pest városának, és ezek szomszéd vidékének, az elemi viszontagságok elleni biztosításoknak, előleges tárgyalása végett Országos választmányt rendeltek, melly is e' tárgyat érdeklő adatoknak, 's rajzoknak segedelmével, azon elvekre és irányra nézve, mellyekhez volnának czélszerűleg alkalmazandók munkálódjon, arra is figyelmezve hogy micso-da móddal, és minő felügyelés alatt lehetne a' szabályozást végre hajtani? — egy úttal pedig a' válatat létésülésére kívánt források megnyitása iránt is jövő Országgyűlésén ki merítő véleményt adjon; — ez értelemben készített törvény-javallatot Ő Felsége is megerősítette.

A' szóllás törvényes szabadságán ejtett sérelmeket, a' Karok és Rendei külön felírásban következőkben foglalva szándékozták felterjesztetni, úgy mint: sérelemnek tartják báró Vesselényi Miklósnak azon beszédért, mellyet Szatmár megyének 1834. esztendei December 9-én tartott közgyűlésében, a' követeknek adandó utasítás felett mondott, — úgy szinte Bars megye egyik követének, azokért miket 1835. évi Junius 22-én tartott Országos ülésben mondott, hűtelenségi perbe lett idéztetéseket — nem kü-

lönben hogy Békes vármegyére azért — hogy Országgyűlési követeknek egy köz érdekű tárgy érdekében adott utasítását az Országbeli megyékkel közölte — felsőbb helyen mondatván ki a' kárhóztatás — az említett megye Királyi biztosi vizsgálat alá rendeltetett. — Az utóbbi Országgyűlése után történt esztendőben, még sulyosabb sérelmet látnak az által, hogy a' fő törvény székek báró Vesselényi Miklóst olly vádért, melly a' hármas könyv I-ső részének 14-ik czikkelye, az 1723-ik 9-ik czikkely hűtelenségi esetek közé nem számítanak, a' törvények és törvénykezési rendszerek elmellőzésével, önkényes büntetésre ítélték, és ítéleteikben olly elveket állítottak fel, mik a' törvényekkel meg nem egyeznek, és magoknak önkényesen törvényfeletti állást, és törvényhozási hatalmat tulajdonítottak, — továbbá a' haza polgári közül többek, kik az illető megyék közgyűlésikben folytatott tanácskozások között véleményeiket elő terjesztették, ezekért felelősekké tétettek, és felsőbb rendelésből részszerint becsület vesztési, részszerint hűtelenségi büntetéseket követő perekbe fogattak, sőt az Országgyűlése berekesztése után Felség sértéssel vádolt némelly ifjak, az 1687. — 14. és 1723. — 5. czikkelyek rendelete ellenére, a' polgári hatóságok elmellőzésével, katonai erő által elfogattak, a' per ellenek nyilvánosság és szabad védelem nélkül az 1745. — 22. és 1805. — 5-ik törvények felretételével, a' törvényhozási rendszernek elmellőzésével tétetett folyamatba, ámbátor az ítéletben elismerték, hogy Felség sértése bé nem bizonyodott, sulyos önkényes büntetésre ítélték, némellyek büntetéseik kinszenvedése végett

Országon kívül vitettek, és egyik még azután is, midőn büntetését ki állotta ügyészi vizsgálat alá nem bocsátatván ítéleten túl büntettetett. — Hogy Kossut Lajos, ki olly tárgyakról, mellyek a' megyei gyűléseken nyilvános tanácskozás alá vétettek, mások kérésére, és több törvényhatóságok által megbízva írott levelezést magányosan folytatott, noha ezt sem törvény, sem törvényes szokás nem vétke-síti főbb parancsolat mellett annak folytatásától el-tiltatott, ámbár véle a' tilos parancsolat kívánságára sem volt közölve, midőn levelezését tovább is foly-tatná katonai erő által bé fogatott, hűtelenségi per-be idéztetett, az 1715 évi 7 ik cikkely sérelmével folyvást zárva tartatván, perében a' szabad láboni védelem tőle megtagadtatott, végtére a' nélkül hogy az eltiltó parancsolat a' perben is előadatott volna, mint annak megszegője törvénytelenül önkényes büntetésben megmarasztaltatott, az is súlyosabbá tevén e' sérelmet, hogy az eltiltó parancsolat nem az il-lető törvényhatóságnak, hanem közvetlenül Kossut Lajosnak adatott tudtára; mert miután a' tettegi el-lentállás az 1687 évi 4-ik cikkely által eltöröltetett, a' megyék ezen jusának, hogy a' törvénybe ütköző kormányi rendeletek ellen felírás útján észrevételei-ket elő adhassák az 1791 évi 14 cikk. szerint fel kell tartatni, ellenkező esetben, ha az e' fele pa-rancsolatok közvetlenül magányosakhoz küldethetné-nek, akkor a' megyék köz felszóllítási jusok meg-gyöngítetnék, és az egyes polgári bátorság veszé-lyeztetnék; mindezekre nézve, Ő Felségének ki je-lentetni kívánták, hogy miután az 1791 évi 12-ik cikk. szerint a' végrehajtó hatalom csak a' törvé-

nyek értelmében gyakoroltathatik, és a' bizonyságok csak a' fenálló törvény szerint, nem pedig azokról, vagy azok ellen mondhatnak ítéletet, a' mondott ítéletek a' felhozottaknál fogva törvénytelenek. Ugyan azért Ő Felségét kívánták megkérni, hogy a' fentebbi sérelmeket orvosolni, ezeknek minden következéseit teljesen megszüntetni, és a' nemzetet az önkény ellen biztosítani méltóztassék. De ezen felírásban a' két tábla meg nem egyezhetett, mert a' Fő Rendek a' kérdésbe vett kormányi rendeleteket nem tartották törvényteleneknek, állítván, hogy a' kormánynak jusa és kötelessége volt a' vétkesnek tartott polgárt saját bírója elébe állítani, és a' bírói hatalom körébe tartozik a' bűnösnek vétkes, vagy ártatlan voltát ki mondani, szinte az idézés előtt történt befogatás, hogy az 1687. évi 14. cikket nem gyengíti, sőt inkább más részben támogatja, és az 1715. évi 7-ik törv. cikkelynek első szaka is igazolja, a' bírói ítéleteknek függetleneknek kell maradni, mind a' végrehajtó hatalom, mind a' törvényhozás megtámadásától, a' fő törvényszékek különben is azon eljárást követték, melly az 1790. évi 56. törv. cikk hozatala után elő fordult esetekben közbe jött felsőbb rendszabásokból a' Királyi Curianál keletkezett, és az Ország tudtával gyakoroltatott. Nem ismerik el, hogy a' fő törvényszékek a' törvények önkényes magyarázásába ereszkedtek, mert az 1723. évi 9. cikk 2. §-ban említett vetség, nem figyelmezve különösen az I. rész 13-ik cikkelye szakaszira, a' szó és írás általi felemelkedéseket sem veszi ki, nem áll hogy a' törvény által határozott büntetéseken kívül, illy perekben más önkényes

büntetéseknek helye nincsen, mivel közel fél század gyakorlata ellenkezőt mutat, mind ezeknél fogva inkább állították, hogy az aggodalmuk meg szüntetésére törvény alkottassék.

Feleltek ugyan erre a' Kerek és Rendek 2-ik i-zeneljökben terjedelmesebben, hogy a' végrehajtó hatalom az 179°. — 12-ik törvényen túl lépett, midőn egyes polgárt olly esetben, mellyet törvény nem tilt perbe idézett, — felhordták azon törvényeket mellyek megsértettek, az idézés kívül, midőn börtönözéssel van öszve kötve, magában büntetés, mellyet semmi fel mentő ítélet ki nem pótolhat, az 1715. évi 7-ik czikk világosan ki mondja, hogy hűtelenség eseteiben az idézés mindenkor be fogatás előtt történjék, — a' bírói hatalom is, valamint a' végre hajtói hatalom a' törvényhozástól nem lehet független, és hogy a' fő törvényszékek függetlensége, csak a' törvényhozás rendes formájának megtartásában, és törvény rendeletének egyes esetekben szabad lélek-isméret szerénti alkalmaztatásában határozatik meg — nem létezett soha illy széles kiterjedésben a' bírói függetlenség, sőt a' törvények igazságtalan bírák ellen büntetést rendeltek, azon törvények pedig nincsenek el törölve, — példák mutatják, hogy a' bírák törvénytelen ítéletei Országgyűlésen semmisítettek meg — 1811, és 1825 kí Országgyűlésen is a' pénzbeli viszonyok iránt kí adott felsőbb rendelkezések szerint hozott ítéletek törvényteleneknek nyilatkoztattak, — az a' szokás is, melly a' Curiánál létezett, az eljárást nem törvényesíti, sőt az ellen az Ország Rendei már 1807. esztendőben panaszkodtak. — Elő adták továbbá

czáfolt okaikat a' fő törvényszékek ítéleteiben fel állított azon törvénytelen elvekre nézve, hogy tudni illik hűtelenségi perben szabad láboni védelemnek helye nincsen, hogy a' véleményt és annak közgyűlésben történt ki jelentését mint hűségtelenségi vétket lehet büntetni, még akkor is ha azt vétkes cselekedet nem követi — midőn senki törvénytelen ségre fel nem szállítatik, — midőn csak törvény és alkotmány szerű javallatok tételnek, — hogy a' fejedelem személyének szentsége akár mennyire is ki terjesztetett hogy a' gyűlésekben nyilván mondattaknak levelezésekkel történt közlése büntetésre méltónak mondatott, és hogy az illy magányos levelezéseket egyes polgárnak el tilthat a' kormány, és a' ki ezen tilalomnak nem engedelmeskedik hűségtelenségi perbe esik, a' politicalai uton ki adott parancsolat az illető törvényhatóság elmellőzésével egyes polgár ellen intéztethetett — hogy báró Vesselényi Miklós ellen az ítéletben különös terhelő környülállás gyanánt emelletett ki az, hogy perét a' megyének meg küldötte — ki jelentették egy uttal a' Fő Rendeknek, hogy új törvény alkotásában, midőn az aggodalom a' fenálló törvény megsértéséből eredett, az új törvény pedig azt el nem oszlathatná, meg nem egyezhetnek, hanem fentartották magoknak, hogy annak idejében arról is fognak tanácskozni, valjon az e' részben fenálló törvények mennyibe igazságosak, és ki elégitők, és mennyiben kelljen czélszerűen módosítani.

A' Fő Rendek azonban utóbbi izenetőkben is elveikhez való ragaszkodásokat azzal nyilatkoztatták

ki, hogy a' végrehajtó hatalomnak kérdéses jusa mindenkor csak sulyos gyanúban gyökereztetik, és hogy a' kormány tetteit az elmarasztaló ítéletek igazolják, az idézés előtti befogatásra nézve az 1715. évi 7-dik czikkely nem zár ki minden kivételt, mivel az 1723. 5-ik czikkely nyilván ki veszi az idézés és ítélet előtti bé nem foghatásnak kiváltsága alól az 1655 ik évi 38-ik czikkre hivatkozó 1687-ik évi 14-ik czikk eseteit, továbbá a' vétkes bíróra ítéletiért büntetést kimondani a' birói hatalom körébe tartozván el nem ismerik hogy a' törvényhozás akár egyes eseteknek a' létező törvénnyel való helyes vagy helytelenül lett alkalmaztatásukat vizsgálásban akár a' bíróilag eldöntött ügyek felől felsőbb ítéletét kimondhassa — minden ügynek meg lévén maga törvényes bírója, még az articulusoknak nevezett perekbeni biráskodás is az 1723. évi 26 ik czikkely által a' királyi táblára bízattatott — az 1715. évi 17-ik czikkely ereje mellett pedig mind azon ügynek, mellynek bírója nincs, a' Fejedelem rendelhet bírót — a' pénzbeli viszonyok iránti ítéletekről felhozott példa oda nem alkalmazható, mert új esetekről lévén szó, ez a' törvényhozásnak fel adása vala, — midőn pedig az Országgyűlésnek szándéka nem sikerült, az ítéletek nem törvényteleneknek, hanem olyanoknak nyilvánítottak, mellyek iránt a' törvényes rendelkezés fenntartatott, — egyébként büntelő törvénykönyv hazánkban nem létezőn, de a' polgári perekre nézve is csak a' gyakorlatban gyökerezett eljárási mód divatozván, ezen gyakorlatban alapul a' Felség sértési perekre nézve az 1790. évi 56. törv. czikk alkotása után keletkezett eljárási ut, és a' bírák a' sze-

rint tartoztak el járni, egyébiránt miután az ítélőszékek és a' törvényhozásnak egyik része a' törvények értelmére nézve különböző véleményben van nem csak uj, és világos törvény által lehet biztosítást elérni, mind ezek mellett sürgették, hogy a' Karok és Rendek a' felírást olly alakba öntsék, hogy ahoz a' Fő Rendek is hozzá járulhassanak, ellenkező esetben a' véleményeknek illy tetemes elágazásában 1542. és 1550-ki Országgyűlések példáit követve, a' két tábla ki fejtett nézetei egy közös kísérő felírással legczélszerűbben terjesztelhetnek Ő Felseége elébe.

A' Karok és Rendek ezekre viszonzák, hogy a' kormány törvénytelen rendeletét nem mentheti azon állítás, hogy az idézéseket valóságos bírói elmarasztalás is követte, mert a' fő törvényszékek eljárása is törvénytelen lévén, egyik sérelmet a' másikával igazolni nem lehet, a' befogatásra fel hozott törvények szinte e' jelen esetre nem alkalmazhatók, nem kérik a' Karok és Rendek a' felsőbb ítélő bírák büntetését, hanem azoknak eljárását és fel állított elveit mondották törvénybe ütközőknek, és törvényhozási kötelességöket teljesítik, midön a' bírakat, a' bírói hatalom körébe vissza utasítják, az öszves törvényhozásnak lévén az a' joga, hogy a' köz állományi hatalmaknak körére fel ügyeljen, — az 1855-ik évi Országgyűlési felírásnak példáját csak arra hozták fel, hogy voltak esetek, mellyekben az Országgyűlése az ítélőszékeknek törvénybe ütköző eljárását törvényteleneknek mondotta — az 1811. évi Országgyűlése pedig nyilván kimondotta, hogy a' törvényszékek ítéleteinek ha azok törvényben nem alapulnak, különben is semmi erejük nem lészen.

El nem ismerik a' Karok és Rendek hogy az eddigi törvények homályosak, de ha úgy lenne is, a' sérelem még is kétségtelen, mert olly törvény mellett, melly a' tettnek vétkes voltára nézve is homályos, büntetni nem szabad, és miután a' Fő Rendek elvei a' felírásnak nem csak alapját, hanem érdemeit is lényegesen tárgyazzák, és ha a' felírás bár melly részben is azok szerint módosítatnék, akkor nem csak alapja változnék, hanem az egész sarkából kivolna forgatva, hogy pedig a' két tábla külön nézetei közös felírással felterjesztessenek, ez szinte célra nem vezetne, de következéseire nézve is veszedelmes lenne, mert a' törvényhozási jus, melly a' Nemzet és Fejedelem között egyenlően van felosztva, és kölcsönös egyezkedéssel határoz, pusztán bíráskodássá válnék — sarkából kivolna forgatva, az 1542. és 1580. esztendőbeli felhozott példák igen csekély tekintetűek, és épen nem következhetők — ahoz nem is járulnak.

Ez időközben érkezvén f. e. Martius 24-én K. Királyi leírat, erre a' Karok és Rendek a' Fő Rendeknek kinyilatkoztatták, hogy az a' szólás szabadságán ejtett sérelmeket és aggodalmat meg nem szünteti, azért az elébbi felíráshoz egy ragasztékot készitettek, mellyben Ő Felségének kijelentendő lett volna, hogy a' Királyi leírat csak egy részét érinti az elszámolt sérelmeknek, de orvoslást azokra nézve sem nyújt, az aggodalmat meg nem szünteti, — mert épen az okozta a' sérelmet, hogy a' szóllás szabadságának korlátait meghatározó törvények rendelete az említett esetekben a' Kormány által meg nem tartatott, a' haza polgári törvényben nem ala-

puló vádakkal terheltettek és nem azon bíróság e-
leibe rendeltettek — mellyet a' törvény kijelel, —
a' törvénnyel járás elmellőztetett és a' bíróság a' tör-
vénykezés formáját meg nem tartotta, törvénybe üt-
közö elveket felállítva és követve bírói hatalmának
korlátin túllépett — és éppen azért valának az Or-
szág Rendei kénytelenek felszólalni hogy azon elvek,
mellyeket a' Királyi leírat is törvényeseknek ismért,
az említett sérelmes esetekben elmellőztettek, sőt e-
gyenesen megsértettek. —

A' Fő Rendek azomban ötödiki izenetekben a'
kir. leírat iránt készített új felírási szakaszban sem
egyeztvén meg — miután pedig f. e. Pünköst hó 1-ső
napján tartatott Elegyes Országos Gyűlésben Nádor
Ő cs. kir. Fő Herczagsége, Ő Felségének folyó eszt.
Aprilis 29-kén költ kegyelmes határozatát szóval ki-
jelentette volna az iránt, hogy minden az utóbbi
Országgyűlése kezdetétől fogva pörbe idézett és meg-
ítélt személyeknek tellyes amnestiat adni méltóztatott
— Karok és Rendek a' Fő Rendeknek kinyilatkoztat-
ták, hogy mivel közeledvén az Országgyűlésének vége
— reményleni sem lehetni, hogy a' két tábla már
egyesülhessen; azért kijelentették miképen ők el nem
ismérik azt, hogy azoknak ellenébe miket a' nemzet-
nek szabadon választott Képviselői az Ország köztör-
vényhatóságainak utasításából és akaratjából kijelen-
tettek, az egyedül ön nevekben és személyekben szóló
Fő Rendeknek magány meggyőződésekből eredett
bár melly nyilatkozása, országos nézetnek vétethes-
sék — és ámbár a' panaszos sérelmes eseteknek tett-
leges következtései is már megszűntek — a' kifejtett
törvényes elveknek állandó fentartását mindazáltal

legszentebb kötelességöknek ismervén a' Karok és Rendek, szorosán ragaszkodnak mindazokhoz, miket a' felírási javallatban és izenetekben előadtak: és az ügyet, és annak fentartását a' jövő törvényhozásnak gondoskodására fenhagyták.

Az Országgyűlésen felvett többi tárgyakra nézve a' Tek. KK-nak és RR-nek mult eszt. Május 1-ső napján tartatott Közgyűlésből kiadott k. utasításaik' pontjait követvén; az 1-ső pont a' szállás szabadságának tárgya fentebb előfordult, a' 2 dik pontban érdeklett, és az országos rendszeres munkák felvételének sorából előlegesen kitűzött katonai élelmezés tárgya, -- a' királyi előadásoknak második pontjába foglalva és felvéve lévén — a' mi pedig a' nép nevelését illeti — némelly jobbítását és egynemű egyetemi intézet felállítását tárgyazó törvényjavallatot készítették a' KK. és RR., de az Országgyűlése bevezgetésére kitűzött határidőnek közelítése miatt annak további tárgyalatához nem bízván, Aprilis 27-diki kerületi ülésben ezen törvényjavallat feletti bővebb tanácskozásokat — leginkább azért, hogy ezen javallat iránt a' törvényhatóságok követeiknek határozott utasítást adhassanak — a' jövő Országgyűlése intézkedésére elhalasztották.

† Az 1-ső pontra a' magyar honi nyelv' tárgyában miután mult évi october 31-én költ Felírás' következésében Ő Felsege az országos felírásoknak egyedül magyar nyelven leendő felterjesztésében megegyezett az Ország Rendei folyó eszt. Januarius 30-kán költ felírásokban az 1836-ik évi Mártius 16-kán a' honi nyelv' érdekében felterjesztett kívánataikat ujabban

felvették — és a' törvényjavallatot azokhoz alkalmaztatva felküldötték — azonban f. e. Martius 11-kén keletkezett királyi válasz kívánatoknak nagy részét el-mellőzvéen — f. e. Majus 4-kén a' kir. válasz értelmében újabb törvényjavallatot készítettek, és azon kérés-sel terjesztették fel, hogy először azon fejedelmi biz-tosítás; mi szerint megígértetik, hogy a' Felsőleges u-ralkodó házból származott Fő Herczegek a' magyar nyelvre tanítatni fognak, a' Fő Herczegnökre is ki-terjesztessék, és mind kettő külön törvény cikkbe foglalassák,

2-szor. Felhagytak az Ország Rendei annak szor-galmaztatásával, hogy a' Törvénykönyveknek hiteles magyar fordítása egy választmány által eszközöltes-sék: de továbbá is sürgették, hogy a' fejedelmi elő-adások a' királyi mindennémű levelek és válaszok, 's az ezekből keletkező törvények egyedül magyar nyel-ven adassanak ki és készítenessék,

3-szor. Hogy az Orzágnak minden Kormányai és ítélő-székei hivatalos kötelelességeket magyar nyel-ven folytassák, ennél fogva:

a) Azon szabály, melyly a' kir. Helytartó Tanács-ra nézve megállapított, a' k. udvari Cancelláriára is kiterjesztessék.

b) Minden polgári és egyházi ítélőszékeknél a' pörök csak magyar nyelven vitessenek és a' latin nyel-ven kezdetek is magyar nyelven folytatassanak, az ítélet levelek is a' Tárnokszék és királyi Tábla által magyar nyelven adassanak ki:

c) Magyar ezredeknél a' kormány szavak ma-

gyarosítassanak, a' Törvényhatóságokkal az országban tanyázó minden, ha bár nem magyar ezredek katonai osztályos Fő hadi és várbeli Kormányisékek is általában magyarul levelezzenek — sőt az egész katonaságnál a' magyar nyelv hozassék be, és tisztek a' Fő hadi Kormányiséktől kezdve tsak olyanok lehessenek, a' kik a' honi magyar nyelvet tökéletesen értik 's beszélik.

4 szer. Nem látják által miért kellene a' magyar nyelvbeni tanítás módja eránt válaszáda előtt a' kir. Helytartótanácsot meghalgtatni — azért megmaradtak azon kérelmeknél, hogy hazánkban a' tudományok magyar nyelven tanítassanak; és ezt a' magyar ezredek' katonai növendékeik és a' nép oskoláira is kiterjesztetni kívánták.

5-ször. Az úgynevezett praeparandia, vagy is magyar nyelv' tanítására alkalmas tanítók' készitési intézet fölállitása tekintetében a' kir. Válasz szerint tett Intézeteknek közlését kérték.

6 szor. Az 1830. évi 8-ik Törvény cikkely 4-ik §-sának rendeletére a' most alkotandó törvény kihirdetésétől számítandó 10 évek multa után Magyar Országhoz kapcsolt részekre kiterjesztését — és hogy a' városokban belföldi, 10 évek mulva magyar nyelv nem tudása nélkül, polgári jusokat ne nyerhessen.

7-szer. A' nemzetiség' e' terjesztési tekintetéből:

a) Minden Magyar Országban vertt pénzek magyar körülírással és jelekkel készüljenek.

b) Minden köz és kamarabéli épületek magyar szinekkal és felírásokkal ékesitessenek — a' magyar

kereskedők hajóikra, de egyéb magyar hajókra is magyar zászló tétessék; úgy szinte a' magyar katonaságnál is az Országszínek hozassanak be, és a' forma ruhán lévő diszjeleken V-dik Ferdinánd czíme tüntessék ki — ezeken felül mindennemű országos intézetekben az Ország czimere és pecsétje használtassék,

c) Az idegen nyelvű vezeték nevek magyarra fordítassanak, és az ezt tárgyazó folyamodások taksa fizetéstől mentesítsenek, azoknak pedig, kik magyarul nem tudnak nemesi vagy adományos levelek ne adassanak.

Ezen felírásra Majus 5-kén azonnal kiadatott a' királyi Válasz, ez is szinte az előbbenire hivatkozva kielégítő nem lévén, az Ország Rendei a' legutóbbi vagy is Majus 6-kán költ felírásokban kijelentették, hogy a' törvényjavallatok 2-ik § sát (melly a' magyar nyelvnek 10 esztendő múlva Magyar Országához kaptsolt részekre való kiterjesztését tárgyazza) kihagyván, többiben pedig a' mit Ő Felsége elfogadni méltóztatott, a' törvény szerkezetbe bévezették, és miután Ő Felsége azon módot, hogy a' törvények magyar és diák nyelven szerkeztessenek és terjesztessenek fel, és a' magyar kir. udvari Cancelláriával fellettek való értekezés is menjen végbe, megtartani kívánta, 's ezt ugyan az Ország Rendei tellyesítendik; de egy úttal a' magyar szerkezet hitelességéhez való szoros ragaszkodásokat is kimondották, melly felírás folytában Majus 10-kén költ királyi Válasz által Ő Felsége a' Törvényjavallatot a' magyar kir. udv. Cancelláriával való értekezésre útasította.

A' 4-ik pontra a' Vallás dolgában a' KK. és RR. a' mult Országgyűlésen összeszedett Vallásbeli nehezségeket ujabban felvették, és miután több izenet váltások után a' Reversalisoknak multa nézve leendő eltöröltetésében vagy a' Római Catholica vallásból más vallásra való által menetel eránt tett azon javallatra nézve, hogy az általmenni szándékozó szándokát a' kiküldendő választmány előtt kijelentvén, más vallásra azonnal általmehessen — és a' kiküldöttség jelentése csak tudósításképen terjesztessék Ő Felsege eleibe — nem különben a' Recopulatio nézve tett azon javallat felett, hogy olly esetekben, midön a' Catholica egyházi törvények a' házassági kötést ezeknek híjányából foganatlanoknak jelentik ki; és ennek következtetésében a' Recopulatio szüksége fenforog, a' Recopulationak csak a' fenforgott vallásos kérdések végképeni elintézése után lehessen helye, egyébiránt a' Recopulatio előtt született gyermekek minden esetben törvényeseknek tekintessenek, még akkor is; ha a' társak közül valamelyikének ellenkezése vagy időközbeni halála miatt a' Recopulatio nem tellyesíthetik, valamint szinte az 1790. eszt. 26. törv. czik. 14 ik szakának megszüntetése iránt a' Fő Rendekkel meg nem egyezhettek, azon pont elfogadásának sürgetésével is ez által felhagyván a' KK. és RR. hogy a' vegyes házassági elváló pörökben minden fél a' maga törvénye szerint íteltessék, és az elváló Evangelica vallásbeli félnek új házasságra való léphetés megengedtessek, a' Fő Rendeknek kinyilatkoztatván, hogy ezek feletti tanácskozásoknak folytatását maga idejére fentartják, és ezentúl is a' Bécsi és Lintzi békekötésekkel az

1608. Koronázás előtti I-ső és 179°. XXVI ik Törvények rendeletivel meg nem egyező kormányi rendeleteket, intézkedéseket, magyarázatokat, kötelező erővel bírónak el nem ismerendik. Többiben a' melly pontokban az egyesülés eszközöltetett, azok törvényjavallatba foglalva folyó eszt. Majus 7-kén Ő Felsege eleibe felterjesztettek, Ő Felsege azonban ezen törvényjavallat iránti válaszának kiadását — minthogy a' tárgy bövebb megfontolása is több időt kíván, más időre méltóztatott halasztani, megemlíteni szükségesnek látják azt is, hogy Ország Primása Ő Herczagsége ezen törv. czikkre nézve a' mennyiben a' Catholica Hit és Anyaszentegyház elveivel meg nem egyez, maga és a' Catholica Egyház nevében annak ellene mondott, melly ellenmondást a' törvénybe iktatni kérte, és ezen ellenmondáshoz a' Fő Rendi táblának némelley világi tagjai is hozzájárultak; — mellyre a' Karok és Rendek a' Fő Rendeknek kinyilatkoztatták, hogy ezen ellenmondást mind a' kisebbség egyesszerű kinyilatkoztatását veszik az eránt, hogy a' törvényhez nem járulnak, és mint illyent a' Fő Rendek izeneteiben sem tartozandót a' Fő Rendek naplójába visszautasítják, és el nem ismerik, hogy a' Törvénynek ellentmondani lehessen.

Ezen vallásbeli tárgyal öszveköttetésbe van a' N. Váradí és volt Rosnyói most Pécsi Püspököknek a' vegyes házasságok akadályoztatása eránt tett rendelkezéseinek tárgyalatása, mellyre nézve a' KK. és RR. egy felírást készítettek, és annak végső szaka eránt utóbb azon javallatot tették, mi szerént Ő

Felsége megkérettessék, hogy a' törvényeknek a' vegyes házasságokrul szóló rendeletét megtartatni, és a' törvényekre ügyelő legfőbb fejedelmi hatalmánál fogva, úgy is mint apostoli Király, az említett fő pásztoroknak törvénybe ütköző egyházi rendeleteit megsemmisíteni, és őket szigorúan oda útasítani méltóztassék, hogy különösen a' N. Váradi Püspök a' törvénynek és törvény eránti tiszteletnek megsértésével kiadott körlevelét visszavéven, és az által a' polgárok megzavart lelkinyúgalmát visszaadván jövendőre a' törvénynek e' féle új és helytelen magyarázásától óvakodjanak, de a' Fő Rendek a' Rosnyói Püspököt illetőleg azon ellenzést tették, hogy csak egyes papok esetei forognak fent, és ezen Püspökre nézve nem bizonyíttatik be, hogy körlevelet bocsátott ki, ugy szinte azt állították, hogy a' N. Váradi Püspök körlevele az 1790-ik 26-ik cikket meg nem sértette az által, hogy a' vegyes házasságoctúl az áldást megtagadta, minthogy arról a' törvényben említés nintsen, különben pedig mint egyházi saját és egyházi szertartás a' polgári törvényhozásnak tárgya sem lehet, és az áldás nélkül is a' házasság egyházi és polgári következéseire nézve törvényes — mindezekre nézve az esetet olly kéressel kívánták felterjesztetni, hogy mivel Bihar Vármegyének, melly is azon eset eránt Ő Felsége eleibe folyamodott, még kir. Válasz kiadva nem volna, e' dologban aggodalmat talált ország lakosai czélszerű módok által megnyugtassanak, a' KK. és RR. ellenben nem akarván a' hittudomány vitatásokba bocsátkozni, minekutánna magok a' Fő Rendek is elismerik, hogy az áldás megtagadtatott, holott az egyház

magá a' törvényt a' szerént magyarázta, hogy a' egyes házasságok mindazon egyházi szertartással köttessenek, mellyek a' házasságra nézve megvagnak határozva, de végre Ő Felsége sem hagyván helybe a' N. Váradi Püspök körlevelét, és így a' királyi placetumi jog is megsértve legyen — és mindezekre nézve a' Fő Rendeket szorgalmaztatták, hogy állnának a' felírási javallathoz, de ezek el nem állván a' magok javallatitól, az Országgyűlésének közelgetett bevégzése tekintetéből, a' további értekezés felbe szakadt.

A' Görög nem egyesült valláson lévők' ügye is felvétetvén, a' KK. és RR. az Evangelica valláson lévőkre nézve ugyan ezen Országgyűlésen megállapított törvényjavallatnak 1-ső 4. 5. 7. 9. 10. 11. és 14-ik §-sát a' Görög nem egyesült vallásuakra is alkalmaztatni kívánván, második izenetjekkel a' törvényjavallatot a' Fő Rendekkel közölték, a' kik is a' törvényjavallatnak fentebb érintett szakait holmi kifejezésekre nézve tett változtatásokkal valamint szinte a' csábításról, templomokról érsek' választásáról és ennek úgy a' Püspökök beigtatásáról hátrahagyott vagyonaik' kezeléséről tett javallatokat is elfogadták, azokat ellenben a' mik az eddig kiadott Reversalisokra nézve is az általmenetel eránt előadattak, szinte azon elvekből elnem fogadták, a' mellyeket az Evangelica valláson lévőknel előfordult hasonló kérdéseknél kimondottak, nem különben — a' Görög nem egyesültek' egyházi viszonyaira, elrendelésére alapítványi pénzeik kezelésére nézve javallott Országos bízottság kiküldéséhez nem járul-

tak úgy a' Julianum Kalendáriomnak a' Gregoniummal való össze egyeztetésére valamint a' Görög nem egyesültek és Evangelicusok közti vegyes házassági kérdések és elváló pereik eránti törvény szerkezetére nézve a' Karok és Rendek javallatától különböző módosításokat terjesztettek elő, de az Országgyűlésének közelgető vége miatt e' tárgyban is a' tanácskozások nem folytathattak.

Az 5. pontra az Unitaria valláson lévőkre nézve a' Karok és Rendek törvényt készítettek, melly által kimondassék az, hogy az Unitaria vallás bévett vallásnak tekintetvén, az azt követők minden külföldben általok bírt, mind nemesi, mind polgári jussaikkal az egész magyar hazában korlát nélkül élhessenek, ezen értelemben a' felírás és törv. czikk is elkészülvén és a' Fő Rendekkel közöltetvén azok két rendbeli izeneteik által is magának azon elvnek elfogadására nézve nyilatkoztak ugyan, hogy az Unitaria vallás ne csak Magyar Országban, hanem a' társ Országokban is bévett vallásnak jelentessék ki, hanem a' törvény alkotását idő előttinek tartották és az Ország részeinek vissza csatolásában munkálódó Országos biztosság eljárásának béfejezéséig elhalasztatni kívánták, és így ezen tárgyban is a' tanácskozás félbeszakadott.

A' 6-ik pontra. A' múlt Országgyűlésben alkotott Urbéri törvény czikkek némely szakainak világosításáról, résszerint módosításáról törvényjavallat készitetett, melly is két rendbeli királyi válaszokhoz alkalmaztatva királyi helybenhagyást is nyert; a' Karok és Rendek által tett azon javallatra nézve pe-

dig, hogy az 183². 9-ik törvény 1-ső szakának értelmében elbocsátott jegyző, ha a' földesúri végzésen meg nem nyugszik mind addig még panasza a' kerületi sz. bíró által meg nem vizsgálattik és az erről beadandó jelentés a' megyei törvényszéken fel nem vétetik, szolgálatában megmaradhasson, a' két tábla között egyesség meg nem történvén e' felett a' tanácskozás bennem végeztetett, egyéb iránt azon változtatási pontok közül, mellyeknek törvény általi meghatározatását a' tekintetes Karok és Rendek kegyes utasításokban kijelelni méltóztattak, hogy tudni illik a' jobbágyot a' földesúr általános munkára kötelezhesse, vagy hogy a' teher mennyisége meghatározassék, mellyet a' jobbágy urbéri munkában szekerekre felrakni tartozzék, ugy szinte hogy az urbéri szabályozás, elkülönözés és arányozás az Alispányi bíróság előtt egy perrel eszközölthessék, Országos pártolást nem nyertek.

A' 7-ik pont az előleges sérelmekre nézve már fentebb előfordulván.

A' 8-ik pontra. A' Ludovicea magyar katonai intézet létesítésére szükséges 509,000 p. forintokat az Ország Rendei f. e. Maj. 5 én költ felírásokban a' szerint mint a' mult Országgyűlésén megajánlva volt, ujabban is megajánlották és a' törvényjavaslatot azon kijelentéssel felterjesztették, hogy az 1808-ik Országgyűlése által kidolgozott nevelési rendszer e' jelen időhöz képest czélirányosan változtassék és tökéletesítség. Végre hogy ezen nemzeti intézetben a' tudományok nemzeti nyelven tanítassanak ezen felíráson kívül egy másik rendű felírás által ugyan Ma-

jus 5-éről a' magyar Ludovicea katonai intézetre tett ajánlásokrul szóló törvény cikk is felterjesztetett, — melly utóbbi királyi helyben hagyást is nyert, az elsőre nézve válasz nem érkezvén.

9-ik pontra. A' közadót az Ország Rendei folyó eszt. April. 15-én költ felírásaik szerint az adózó nép elgyengült erejéhez képest 4,000,000 forintban a' hadfogadási költségeket pedig 75,000 forintokban állapították és ajánlották meg — mindazon óvások és feltételek mellett a' mellyek alatt azok az előbbi Országgyűlésén is ajánlva voltak, azomban f. e. Majus 1-ső napjára érkezett királyi válaszban tett azon királyi ígéretnél fogva, hogy Ő Felsege az adózó nép eránt viseltető atyai kegyelmességét arra fogja arányozni, hogy az adózó nép nem tsak a' reá mért terheket legyen képes viselni, hanem tehetsége kedvezmények hozzá járulásával emelkedjék és ebből származó azon remény mellett, hogy mind azon súlyos akadályok, mellyek a' nemzeti jólét' emelkedését gátolva az adózó nép' erejét fogyasztják, megszüntetvén a' harminzad is, alább szállítatni fog a' múlt Országgyűlésén megajánlott 4,395,244 fr. 58 ½ kr. adót, úgy a' hadfogadásra külön 75,000 forintnyi f. e. Majus 12 től 1845 ik évi 12 ig az előbbi óvások mellett megajánlották és Ő Felsege az ajánlott adóbeli mennyiséget elfogadta.

10-ik pontra. Az Országgyűlési szabad újság iránt, a' múlt Országgyűlésének kifejtett nézeteikhez alkalmaztatott törvény javallatot készítettek a' Karok és Rendei azomban a' Fő Rendei múlt Országgyűlésén 715-ik szám alatti viszon izenetekre hivatkoz-

va abban, hogy a' szabad újságok iránt mind addig míg a' rendszeres munkák sorában a' sajtó szabadság felett általános törvényes rendelkezés nem történik, ki szemelve intézkedés tétessék, annál fogva is megegyezni nem akartak, hogy a' Karok és Rendek szándéka egy okoskodó újságra lévén arányozva a' javalathban tett szabályok mellett olly újságok is keletkezhetnének mellyek egyik vagy másik előadásnak elmellőzésével vagy legalább egyik értelmének a' másikanál terjedelmesebb szerkezete által okoskodó cikkelyek nélkül is bizonyos szint öntenének magokra, azért arra szállították fel a' Karokat és Rendeket, hogy inkább olly intézkedésről gondoskodjanak, melly mellett az Országgyűlési tanácskozások akár egész kiterjedésben, akár pedig velős kivonatokban előleges Országgyűlési ellenörködés alatt szerkeztessenek, ellenben a' KK. és RR. az Országgyűlési szabad újságra nézve az előleges bírálathoz hozzá járulni ezen oknál fogva nem akartak, mivel ez a' szabad sajtó jusával ellenkezik, mellyet különben is az 1553. 24. és 1599. 45. törv. cikkelyek határokkal körül irták, és az 1791. 15. is fentartott, azért nézeteiknek bővebb kifejtését azon időre halasztották, midőn a' sajtó tárgyában törvényjavalatot készíteni fognak; a' minthogy ezen terv javaltnak készítését egy kerületi választmányra bízták, melly választmány el is járt kötelességebe, de a' munkájának felvételére nem lévén idő, felbe szakadt a' törvényhozás.

11-ik pontra. A' KK. és RR. felszólítására a' Fő Rendeknek különös tanácskozásaik felett is már

a' napló folyamatra tétetett, egy úttal pedig a' KK. és RR. a' kerületi naplónak vezetésére és nyomtatására nézve is tettek intézkedéseket — azonban miután kinyomtatása a' kormány részéről akadályoztatott, ezen esetet mint sérelmet az 1830. évi Martius 28 kán, és Aprilis 30-kán költ országos felírássra hivatkozva, mellyben Krassó és több Megyék által közzévézéseik és irataik kinyomtatásának akadályoztatása eránt panaszolkodtak — orvoslás végett felterjeszteni kívánták, de a' Fő Rendek a' kiket felszólítottak, hogy a' felterjesztésben vélek kezét fogjanak; főkép azon nézetből mentek ki: hogy a' kérdésben lévő akadályt egyedül az okozta, hogy a' kerületi napló könyv országgyűlési ellenörködés által meghitelesítve nem volt — és így a' kívánat sikerülésének ellentáll egy olly létező rendszer, melyet az 1799. 15. és 67 ik cikkelyek rendeletére tekintve, törvénytelennek nem lehet mondani; mind azért tehát, mind pedig azon oknál fogva is, mivel el nem esmérnék azt, hogy a' KK. és RR. által a' mult Országgyűlésén felhívott példákban letező cikkeket elfogadták volna — kijelentették, hogy a' tapasztalt akadálynak sérelmes voltáról meg nem győzettenek, ennek ellenébe a' KK. és RR. viszonzák ugyan a' Fő Rendeknek, hogy midőn az 1791. 15. cikkely a' sajtó szabadságának elrendezését közvetlen a' törvényhozás körére tartotta fel, — ez által sem az 1553. 24. és 1599. 45 ik törv. cikkelyben ki tett korlátok közt feltartott sajtó szabadságát el nem törölte, sem pedig a' kormányt fel nem tartalmazta arra, hogy ezen nemzeti jog felett megelőzőleg egyoldalúlag rendelkezessen, és hivatkoz-

ván azokra, miket a' sajtó szabadság és Országgyűlési szabad újság érdekében költ izeneteikben valamint az 1856. Martius 28-án felterjesztett sérelmek 1-ső osztálya 6-ik pontja alatt felhoztak, a' kérdéses akadályt továbbá is törvényteleneknek nyilatkoztattak, és minekutánna mind a' két Tábla utóbb is elveikhez való ragaszkodását kijelentette, a' további tanácskozás e' tárgy felett is félbe szakadt.

A' 12-ik pontban foglalt azon kívánatokat, melyeket a' Fő Rendek az Ország függetlenségének és ön állásának fentartása tekintetéből indítványozlatni rendelték, — az Ország Rendei is elfogadták, és a' mint fentebb érintve van a' magyar nyelv tárgyában költ felírásban bele foglaltattak, nem nyert azonban pártolást az a' kívánat, hogy a' magyar tiszteknek előléptetése a' többi császári hadi seregektől elkülönözve egyedül a' magyar ezredeknél az idegeknek kizárásával történhessék, — valamint szinte az sem fogadtatott el, hogy a' melly hazafiak valamely örökös tartománybeli dicasteriumnál szolgálnak, Magyarországi hivatalokat egyszer'smind ne viselhessenek.

A' 13-ik pont a' katona állítást illetvén, ez már fentebb érdekelve van.

14-ik pont alatti azon indítvány, hogy Pesten egy külön Itélő-Tábla állítassék fel, a' büntető és elváló perekre nézve, úgy szinte azon indítvány is Országgyűlése alatt minden perek, és jelesül a' tabulárisok is foljanak, el nem fogadtatott; mindazonáltal több Törvényhatóságok kívánságára az 1836-ki

45-ik törv. czikkely rendelete a' következö idökre is Ö Felsége megegyezésével törvény által kiterjesztett.

15 ik pont a' büntetö perekben hozandó ítéleteknek okokkali támogatását tárgyazván ez eránt készült törvény javallat királyi helybenhagyást nyert.

16 ik pont a' Pest és Buda közti álló híd létesítését érdekelvén, miután az 1856. évi 26-ik törv. cikk folytában báró Szina Györgyel az országos Választmány által kötött szerződést a' híd fentartására meghatározott alap tőkének kezellésére, valamint szinte a' szerződési éveknem 97, hanem 87 évre való terjedesére nézve kiegészített volna a' törvény czikkely, melly által a' fentebbi szerződés tellyes erejünek nyilvánítottatik, — a' királyi megerösítés alá bocsáttatott és helybenhagyást nyert.

A' 17 ik pont alatti abbéli kívánatot, hogy azon országos hivatalokra nézve, mellyek királyi candidatiótól függenek, a' candidatiót magába foglaló királyi levél felbontassék, és a' választás mindegyik Tablának külön ülésében történvén, — utasítása kinyerésére elégséges idö engedtessek, a' KK. és RR. nem látták szükségesnek felterjeszteni azon oknál fogva; hogy azon hivatalok választásáról szöllö törvényekből, úgy a' KK. és RR. kezdeményi jusából önként következik, hogy a' felveendö tárgyak soráról és módjáról, mellyek is az előfordult esetben rendelkezhetnek, mellyet ezen Országgyűlésén azonnal gyakorlatban is vettek; midön gróf Teleky József Fő-Ispányt Korona Örnek Ö Felsége által can-

didáltak közül egy hangal mindjárt megválasztották, és törvénybe foglalták.

18 ik pont. Az Országhoz visszakapcsolt részek Követeinek az Országgyűlésére való meghívását érdeklí, melly szinte fentebb érintetett.

19 ik pontra a' KK. és RR. is elesmerték sérelemnek azt, hogy azon Megye, ki is pecsétjének körül írását magyarra fordítani kívánta, ettől letiltott legyen, és az országos sérelemek sorába felterjesztetett, mellyre valamint ezen Országgyűléséből feladott több sérelemekre hihető hogy az idő rövidsége miatt királyi válasz nem érkezett.

20 ik pontban foglalt azon sérelem, hogy az alsóbb rendű Catholicus Papok javaik egy részét, az elaggott papok élelmére rendelt alapítványok öregbítésére köteleztetnek hagyományolni, és e' szerint a' javaikról való szabad rendelkezési jusaikban törvényhozási befolyáson kül megszorítatnak, — elfogadódván és szinte felterjesztetvén.

21 ik pont alatt lévő azon sérelmet, hogy a' királyi Helytartó Tanács azon Megyét, a' midőn Felség sértés vádjá alá vett ifjaknak ügyében Ő Felségéhez küldöttséget rendelt ki, fenyíték terhe alatt letartotta a' KK. és RR. pártolták ugyan, de a' Fő Rendek ahoz nem járultak.

22-ik pontra a' rögtön ítélő bíróságnak törvény általi elrendeltetése a' maga helyére elhalasztatott az Országos rendszeres munkák sorában.

23-ik pontban érintett Bod János a' múlt Országgyűléséből történt felírásban költ Királyi válasz folytában már szabadon bocsátattván további tárgyalatását az Országos küldöttség nem tartotta szükségesnek és ezen véleményben a' Karok és Rendek is megnyugodtak.

24 ik pontban foglalt és a' procátori censurának letiltása esetéből származtatott sérelem felterjesztelven, erre is az idő rövidsége miatt Királyi válasz nem érkezett.

25 ik pont. A' Fő Ispányi hitformának Országosan leendő kidolgoztatása és törvénybe igtatása alkalmasabb időre elhalasztatván ezen megyének az a' kívánsága, hogy a' Fő Ispányok a' hitet addig is a' törvényben fentálló forma szerint tegyék le; a' Fő Rendeknél nem nyert pártolást.

26 ik pont. A' Duna' szabályozását érdekli, melly is már fentebb előfordult.

27 ik pontra az Országgyűlési szállásokért kívánt kárpotlás kérdése előfordulván mi azt útasításunkhoz képest nem pártoltuk — azomban az Ország Rendei ezen Országgyűléséről egy Országos biztosságot kívántak kinevezni, melly minden szükséges adatokat összeszedve véleményt adjon az iránt vallyon keljen e' az Országgyűlési szállásoktul bért fizetni vagy nem? de e' tárgyban felterjesztésre Ő Felsége nem válaszolt.

28-ik pontra. Báró Lederer Ignácz Fő Tábournok vokok többségével a' mi ellen mondásunk ellenében

is valamint szinte Broschenbank Károl Fő-Hadi biztos úgy szinte báró Vitamér József és báró Flöding Eduárd és János a' többi ezen Országgyűlésén honosítottak sorában és törvény czikkeken fel vannak véve.

29-ik pont alatti azon sérelem hogy a' megyebeli tiszti ügyésznek felperessége alatt a' kebelbeli kórházat illető bizonyos kamarai kötelezvények iránt a' Királyi Fiscus ellen folytatott pör Kir. udvari cancelláriára felkérve ottan mind ez ideig tartoztatatik, Ő Felsége eleibe felterjesztetett a' többi sérelmek sorában, mellyre azomban Királyi válasz nem érkezett.

30 ik pont alatt foglalt sérelem az: hogy a' Magyar Országí főbb iskolai — tanítói hivatalokra nézve Bécsben szokott concursus tartatni Ő Felsége eleibe felterjesztetvén, arra ama April. 29-én költ Kir. válasz által az Ország Rendei értesítettek, hogy már kilégyn bocsátva, azon fensőbb rendelés, mellynél fogva Magyar Országí tanítói székekre a' concursus innét csak a' Pesti Kir. Egyetemnél fog tartatni.

31-ik pontra. A' Magyar Országí véghelyek állapotja ezen Országgyűlésén terjedelmesbb tárgyalatás alá nem kerülhetvén, a' Karok és Rende' kívánata nem teljesíthetett.

32-ik pontra. A' mezei gazdálkodás és iparnak kívül fekvő tárgyait veszélyeztető kártételek' meggátlására nézve mezei rendörség' nevezete alatt külön törvény cikk készitetett és Királyi helyben hagyást is nyert.

33 ik pont. A' Magyar Országban tenyésztett selyem megvételének Bécsi kereskedő háznak történt által adására nézve az a' felvilágosítás tétetett, hogy a' hazában tenyésztett selyemnek megvételében akadály senkinek sem tétetik, sőt hogy mivel mások a' selyem árát gyakran felveszik, ahoz a' Bécsi kereskedő ház néha csak úgy juthat, ha a' selymet még drágábban megveszi, azon gondoskodásban pedig, ha a' selyemnek másvevője nem találkoznék Hoffman kereskedő házban a' felsőbbség minden esetre való biztos vevőt szerzett, monopolium nem létezőn, Ő Felsege a' sérelmek és kívánatok sorában megkérte, hogy a' tenyésztett selyem megvásárlására nézve monopoliumnak nem létezését újjabban is közhírré tétesse.

34 ik pont alatti azon kívánatot, hogy a' papi dézma haszonbérletének elsőbbsége a' dézma adókat illesse a' Karok és Rendek a' sérelmek és kívánatok törvényéből kiemelve külön szándékoztak tanácskozás alá venni — de annak tárgyalására a' sor nem kerülhetett.

35 ik pont melly a' zálogoknál behozandó elidősülésnek valamint szinte az ingatlan javak eránt ezentúl teendő örökös adásoknál -- teendő czélszerű elrendezését illeti: úgy a' 36. pont mellyben kívántatott, hogy ezentúl az elidősülés minden tárgyra nézve, csak a' pernek valóságos megkezdésével szakaszthassék meg. Továbbá

a' **38** ik pont mellyben a' hamis tanúbizonyoságtétel és tanúvesztegetés ezentúl köz fenyték alá tartozandónak kijelentetni javasoltatott végtére.

39 ik pont melly által az oldalagos tanú valla-
 tás alkalmávali eskütételnek eltörlése javasoltatott
 mind ezen pontokban foglaltattak azonban különös
 tárgyalatás alá tűzetvén ki erántok kimerítő intéz-
 kedések az idő fogyatkozása miatt nem tétethettek.

A' 37-ik pont alatti azon kívánat pedig, hogy
 a' nemesebb fajú állatok' becsének az eladásoknál e-
 lőfordulni szokott csempezkedések általi megveszte-
 getése ellen — pénzbeli büntetések rendeltessenek
 a' Karoknál és Rendeknél nem nyert pártolást.

40 ik pontban foglalt kívánatnak első részére
 nézve, úgymint hogy a' kik a' Fő Rendi táblához
 Királyi meghívó levél által meghívatnak kötelességek
 teljesítésére köteleztessenek — a' Karok és Rendek
 a' törvényekben is kiszabott büntetésekben elég biz-
 tosítást találtak — a' másik része eránt pedig vagy
 is hogy Ő Felsége által Magnási méltóságra csak
 olyanok emeltessenek, kik díszes helyeztetésökrül
 kitünő érdemük és polgári állások által megfelelhethet-
 nek — elfogadták az országos küldöttségnek azon
 javallatát, hogy a' Magnási méltóságra való feleme-
 lés és következőleg az érdemnek megítélése Ő Fel-
 sége jusaihoz tartozván ezen kívánat nem pártolhatik.

41 ik pontra a' Zsidók' türedelmi adójának meg-
 szüntetésére nézve a' múlt Országgyűlési kérelem
 megújítatott, melly iránt azonban határozott válasz
 nem érkezett, egyébiránt a' Zsidóknak jövődöbeli
 állásokra nézve az Országos felírás következésében
 érkezett Királyi válasz értelmében külön törvény ho-
 zaltatott.

42 ik pontra a' Királyi városoknak inarticulatio-ja ezen Országgyűlésén is elmellőztetett.

43 ik pontra az Országgyűlési költségeknek szabad ajánláskép a' nemesi rend által való viselésében a' Fő Rendek is megegyeztek, egyedül csak a' kivetés kulcsát kívánták az Országgyűlésén meg állapítani, a' beszédés módjára nézve pedig a' Karok és Rendek által javallott szóbeli per útja helyett az 1856. 44. cikkben kifejezett 1807-ik eszt. 2-ik törv. cikk. 17-ik szakának rendeletét megtartani és több rendbeli izenetek' felváltása után megállapítatott azon törvény javalat, melly Ő Felsége által is helyben hagyott kir. megerősítést nyert.

44 dik pont alatt a' kitáblálásra nézve a' váltó törvények után külön intézkedés tétetvén -- ottan a' Tek. Rendek kívánata eránt a' mennyire azt a' megállapított elvekhez alkalmaztatni lehetett, vagyon intézet téve.

A' 45. 46. 47-ik pontok az országos követségi eljárástól, és az utasítások kiadása végett tartandó gyűlésről rendelkeznek.

A' 48 ik pont az 1856. eszt. 56-ik törv. cikknek, melly a' vízi munkálatokrul szöll, bővebb kiterjesztését tárgyazván a' vizekről és csatornákról, egy külön törvény alkottatott, és Ő Felsége által is megerősítetett.

Ugy mult évi 1-ső Májusban tartatott Közgyűlésből kiadott azon sérelembéli pont, hogy a' magyar kir. udvari Cancellaria Bujanovics Cornél, és

illető ennek engedményese Luka Antal által Hunyady Vincze massájának gondviselői ellen indított perében a' kir. Táblához fellyebb vitelt engedő parancs adatott ki, egyébként pedig e' féle parancsok okokkal való támogatás nélkül csak általános előadással bocsátatnak az illető Bíróságokhoz az Országos választmánynak vélekedéséhez képest csak annyiban terjesztetett fel Ő Felsége eleibe, hogy a' magyar kir. Cancellaria által az illető hatóságoknak elvei kihallgatások után kiadandó törvényes parancsolatok okokkal támogattassanak, mellyre Ő Felsége Aprilis 29 én költ királyi válaszában is úgy nyilatkozott, hogy a' kir. udvari Cancellaria által a' törvényes parancsolatok a' mennyire azoknak minéműsége kívánja, a' nélkül is az illető hatóságoktól vett tudósítások után szoktak kibocsátatni.

Múlt eszt. Julius 1 ső napján tartatott Közgyűlésből kiadott potoló utasításban kötelességükké tételt, — hogy:

Szepes Vármegye által előterjesztendő azon sérelmet pártoljuk, melly szerint a' nevezett Megyében kebelezett 16 Szepesi Városokban ezen Megyének hatósági köre a' hús árának megszabására, és a' határhéli kérdések feletti biráskodásra nézve felsőbb rendeletek által megszüntetett, ezen sérelem Ő Felsége eleibe orvoslás végett a' többiek sorába felterjesztetvén — a' fentebbi királyi Válaszban alaptalannak nyilvánítatott azért, mivel a' fenforgó esetekben részszerint két hatóságok közötti határ kérdésről, részszerint pedig olly tárgyról volt a' szó,

mellyről a' helybéli hatóság már intézkedett, és így a' repositionak helye nem lehetett.

Szinte a' mennyiben Heves Vármegyében tisztli kar újítás és követ választás alkalmával történetekre nézve a' Megye bírósága elmellőztetett, mint sérelem pártoltatni rendeltetvén, ámbár e' tárgy felett a' két Tábla nézete egymással különbözött, utóbb még is közélet tekintetéből a' KK. és RR. megegyeztek abban hogy Heves Vármegyének az országos Biztosság által tett szerkezete szerint történjék a' felterjesztés, és így országosan is elvagyon ismérve az, hogy ezen perben a' delegatoria elegendő törvényes ok nem volt, a' sérelem pedig annál súlyosabbnak tekintetik, mivel a' büntető perekben a' perbeli költségeknek, különösen a' Birák díjainak megtérítése törvény által elrendelve nincsen, azért Ő Felségétől a' sérelmek orvoslásain kül az is különösen kérettetett, hogy a' per költségek és napi bérek cránti elmarasztalást megszüntetni méltóztassék, a' melly pontra kir. válasz nem érkezett.

Múlt esztendei Augustus 5-én tartatott Közgyűlésből köit kir. utasítás által Hont Vármegyének indítványa a' só ára Országgyűlésen leendő meghatározására, és az 1790-ik évi 20-ik törvény cikkben említett szükség esetének törvénybeni kijelelésére nevezve pártoltatni rendeltetvén, az Orzágnak kívánatai a' só dolgában az előleges sérelmek sorában fellévén terjesztve, ezen kívánat is befoglaltatik.

Mult eszt. December 9-kén tartatott Közgyűlésből költ k. utasításnak 1-ső pontja Kraszna, Kö-

zép-Szolnok, Zaránd Vármegyék, és Kővár-Vidék visszacsatolásának szorgalmaztatását kötelességünk ké tette, melly tárgyban a' felírás f. e. Febr. 2-kán Ő Felségehez azon kéressel felterjesztetett, hogy azon tekintetnél fogva, mivel a' visszacsatolásra nézve intézetek teendők volnának — Országos Biztosság munkálatát Országgyűlése eleibe adni méltóztassék, melly felírásra Ő Felsége méltóztatott válaszolni; hogy a' visszakapcsoltatásról költ törvények végrehajtása eránt mind az Erdélyi Cancellaria, mind pedig a' Biztosság tagjai elvannak utasítva.

A' 2-ik pont a' jobbágyok örökösödését tárgyzza, melly eránt külön törvény alkottatott, és királyi megerősítést nyert.

3-ik pont az Országgyűlési szállások bérét érdekelvén.

A' 4-ik pontra Liptó Vármegyének abbéli kívánata, hogy az 1751. év 16. törv. czikk. azon rendelete, melly által a' duna mentében, de leginkább Komárom Városában tartatni szokott vásárok alkalmával az oltani épület- és fakereskedők három nap lefolytaig akárminemű fának vásárlásától letiltatnak, megszüntessék, Ő Felsége eleibe felterjesztetett.

5-ik pont, Somogy Vármegyének kívánata a' kamatok kamatjának fizetésére nézve a' nemes Megye kívánságának ellenére az Ország Rendeinél paratolást talált, és a' törvényjavalat fel is terjesztetett, de királyi helybenhagyást nem nyert.

6-ik pont alatt Pest Vármegyének azon indítványa, hogy a' midőn az Országgyűlésen a' két táb-

la valamely tárgy eránt meg nem egyezhet az alsó tábla által indítványozott törvény javallat bizonyos számú izeneteknek váltásik után — ezekkel együtt királyi helybenhagyás alá még is felterjesztessék, ezen nemes Megyének kívánságához képest a' KK. és RR. által elmellőztetett.

7-ik pont B. Flödnich Eduárd és Jánosnak honosítását tárgyazván, már felyebb említve van.

8-ik pontra a' szóbeli perek bíróságáról szólló 1836-dik eszt. 20-dik törv. cikknek kiterjesztésére nézve Ó Felségének megegyezésével külön törvény cikkely alkottatott.

Nem különben a' váltótörvény könyv, és azzal szoros kapcsolatban álló tárgyakról szólló törvény cikkek, u. m. az adósságbeli követelések elsöbség végetti bétáblázásáról, a' csödületi rendről, és néhány kereskedési törvényekről elkészítették, felterjesztettek — és a' közbejött kir. válaszokhoz alkalmaztatva, k. helyben hagyást is nyertek.

Hasonlóképpen a' nemzeti bank intézet tervének kidolgozására országos küldöttséget kívántak az Ország Rendei kinevezni, és Ó Felségének ezen kinevezésben való megegyezését f. e. Aprilis 24-kén költ felírás által kikérték, mellyre azomban válasz nem érkezett.

9-ik pont. Más vármegyéknek indítványait az Urbéri törv. cikkre és ítélő székeknek elrendezésére nézve érdekelvén az Urbér iránti törvényekben történt ujabb rendelkezések már fentebb előfordul-

nak, az ftélő székeknek elrendezése pedig ezen Országgyűlésen elmellőztetett.

A' 10. pontra gróf Battyáni Gustáv és Kazimir kérelmének ezen Országgyűlésén alkotott, és Ő Felsege által is megerősített törv. czikk által elég van téve.

Ezen pontban a' Pesti Magyar színház' ügye is érdekelve lévén, mellynek megállapítására a' Tettes. Karok és Rendek kívánságával megegyezőleg 400 ezer pengő frtok. az épülettel, és egyéb költségek' fedezésére külön 50 ezer pgő. forintokban szabad ajánlat tétetett, mellyről törvény is alkottatott, melly által egy országos választmány is vagyon rendelve a' végett, hogy az ajánlat kezelésére és a' színház igazgatására felügyeljen.

Szinte a' vakok, siketnémák, tébolyodottak és kiseded ovó intézetek' felállítása iránt hogy sikeresen rendelkezni lehessen; egy országos bízosságot szándékoztak a' Karok és Rendek kinevezni, melly a' most felálló vakok' és siketnémák' intézetei' alaptőkéje is általában mi karban léte és fölállításuk óta mi előmenet történt, gyarapodása iránt — nem különben a' tébolyodottak' intézetére eddig egybegyült alaptőke mennyiségéről továbbá az Országban találató vakok, siketnémák és tébolyodottak számáról az életkor szerint megkülömböztetve kimerítő adatokat szedvén össze, egyszer'smind javallatot készítsen az iránt, miképen lehessen a' vakok és siketnémák' intézetéből kikerülő növendékekről, és azokról is gondoskodni a' kik ezek közül életkoruk miatt az inté-

zetbe leendő fölvételre nem alkalmasok, úgy szinte az intézet megállapítására mennyi pénz kívántatik? és ezen pénzalap honnan kerülhet ki? nem különben figyelembe vévén a' már eddig is létező kisedevő intézeteket, véleményt adjon az iránt, hogy mi módon és mennyire lehet és kell azokat köz-pártolás alá venni? és mimódon lehet és kell azokat az oktatás megállapított rendszerével az elemi iskolák' sorába felvenni és egybehangzásba tenni? ezen előbocsátottak' értelmében készült törvény javallat Ő Felsege eleibe Majus 10-én fölterjesztetvén arra válasz nem érkezett.

Azon közgyűlésbeli külön végzés által kijelentett abbeli kívánságot, hogy a' marha vésznek megátlása tekintetében czélszerű törvény hozassék, indítványba tévén — a' kerületi ülésekből választmány rendeltetett, melly is javallatát, a' szarvas marhák' ragadó nyavalyáját illető rendőrségről elkészítette, melly javalatot a' Karok és Rendek a' dög veszélyek' távoztatására mint egyedüli czélszerű eszközt elismerték — de mivel az abban foglalt egy némely elveket képviselői alapokban a' hatóságoknak megegyezése nélkül el nem fogadhattak, az időbűl is kizáratván annak tárgyalatásával felhagytak — és csak egyedül azért, hogy az illető helységek az abban foglalt czelirányos eszmékkal megismerkedhessenek, ezen javalatot az Országos irományok közé iktatták.

Ugyan azon közgyűlésbeli végzésben érdekelt Pest Vármegye azon indítványa is, hogy a' nemzeti museum minden osztálya egy ahoz értő honfi ügyelete alatt alá bízatassék, különösen pedig Ferenczi

István a' képző művészeti osztály elnökének tiszteletdíj mellett kineveztessek, a' Fő Rendek annál fogva hogy a' museum mellett ezen intézet még nem is létez, azt elnem fogadván annak pártolásától a' Karok és Rendek elállottak.

Folyó eszt. Januar. 4-én tartatott közgyűlésből az ujonczokban teendő ajánlás iránt adott pótoló útastítás következésében Tettes. Rendeknek azon kívánatát, mellynél fogva hogy a' nemesség azon kötelességét, melly szerint az Ország köz bátorságának védelmére törvény szerint tartatik, teljesíthesse, és erre a' fegyverben való folytonos gyakorlás által alkalmatossá tétessék — e' vegett a' fegyverben való gyakorlásról törvény hozattassék, indítványba tettük, de terjedelmesebbnék találtatván ezen tárgy hogy sem arrúl röviden intézkedni lehessen a' Karok és Rendek által nem pártoltatott.

Szinte a' vasútak tárgyában ugyan 4 ik Januar. és 9 ik Martiusi közgyűlésekből költ kegyes utastítások' következtében alázatosan jelentjük: hogy Pozson Vármegyének abbeli kívánatát, hogy a' mennyiben Pozsony túl kezdve Ganzendorfnál a' Ferdinánd északi vasúttal egyesülve létesíteni szándéklott vonalnak az austriai részen leendő felépítéséhez Ő Felségének kegyes engedelmé szükséges lenne, Ő Felsége az engedelem adásra megkérlettesék, az Ország Rendei is azon okbul pártolták, mivel ezen ujonál a' 1836 ik 25-ik cikkben kijeleltettekkel nem csak hogy meg egyezik, sőt egyenesen ezen törv. cikk által kijellett vonalnak létesítésére eszközül is szolgál. — Egyszer'smind a' vállalkodó társaságnak azon feltételt té-

vén, hogy a' kinyerendő engedelem után is csak akkor használhassa az ostrom felé vezető utat; ha a' vonalt Pestről Pozsonyig a' duna bal partján elkészítendő, melly értelemben ezen pont is fölterjesztetvén — arra kir. válasz nem érkezett.

Hasonlóul a' Dunát Tiszával összekötő hajókázható csatornára nézve, mellyre egy részvényes társaság vállalkozott, a' törv. cikkely felterjesztett és a' királyi válaszhoz alkalmazva királyi helybenhagyást nyert.

Nem különben ezen nemes Megyének kívánsága oda is terjedett, hogy egy vasút vagy csatorna által Pest Városa, vagy az országnak hajókázható folyói, az Adriai tengeri magyar partokkal kapcsolatba hozassanak, — az Ország Rendei pedig éppen azon czélbul, hogy a' termékek ára a' Tiszai csatorna és a' balparti utvonal felállításával által meg ne csökkenjék, az 1836-ik év 25-ik törv. cikkben kijelelt vonalokra nézve a' vállalkozók' javaira foglalt kedvezéseket egy Béctől Magyar Országon keresztül Triestig vezetendő vasúti építési vállalatra is kiterjesztették, mellyről Ő Felsége hozzá járultával törvényt alkottatott.

Borsod és több megyék által előadott azon sérelem, mi szerint Magyar Országban a' posta mesterek vagyona felsőbb rendelkezések által önkénytesen csonkítatik, mellyet ezen Tettes. Ns. megye is nemes Sopron Vármegyének felszólítására pártolt, Ő Felsége eleibe a' többiek sorában, orvoslás végett felterjesztette, azonban, a' királyi válasz által ezen

pontban foglalt sérelem dicasterialis tárgyalatástól függesztetett föl.

Liptó Vármegye indítványát a' tiszti ujító székek' tartása módja iránt a' Tettes. Rendek a' Vármegyék elrendezésére kívánták halasztani, azonban a' kérdésben több megyéknek lévén utasításaik az Országos Karok és Rendek a' törvényjavallatnak kidolgozását egy kerületi választmányra bízták, melly által a' törvény javalat el is készitetett, de az idő nem létele végett, és hogy az iránt a' megyék utasításokat adhasanak a' jövő Országgyűlésére; elhallasztatott.

Torna Vármegyének azon indítványát is, hogy az Országgyűlési Követek egy közönséges pénztárból fizetessenek a' Tettes. Rendek kívánságával megegyezőleg elnem fogadták.

A' világos örökösödés' esetében a' Tek. Rendeknek adott kegyes utasítása tárgyalás alá nem vétehetővén — az 1836-ki 14-dik törv. cikket mindazáltal az Ország Rendei a' Deputatio tagjainak megválasztása módja iránt módosították, melly módosított törvényjavallatot Ő Felsége is azon értelemben megerősítette, hogy ezen módosított törvényjavallatban nevezett bírák csak mint kiküldöttek leendenek.

Az országos pénztárokat illető 5 esztendőbeli számadások is megvizsgáltattak egész 1838-dik esztendő végéig, és mind a' kün heverő pénzbeli tartozásoknak beszédésére, mind pedig a' pénztárok kezelésére nézve holmi czélszerű intézkedések tétettek az Ország Rendei által.

A' többi ezen Országgyűlésen előfordult tárgyakat is, mellyekre nézve útasításunk egyenesen ki nem terjedett, következő rendszabályok alul, úgymint;

Felséges Királynő asszonyunknak leendő megkoronáztatása eránti kérelem, mint a' nemzetnek köz óhajtása Ő Felsege eleibe felterjesztelvén — Május 1. ső napján költ kir. válaszbán magát oda méltóztatott kinyilatkoztatni, hogy a' nemzetnek ezen óhajtását a' midőn arra alkalmas idő leend — teljesíteni fogja.

A' nádori porták ideigleni kiegészítését több megyék sürgetvén Ő cs. kir. Fő Herczegsége Nádor Ispány Úr megkérettetett, hogy ezen ideigleni kiegészítést az adatok még most is nyomasztó fölosztási állapotjának tudomása szerint ez alkalommal is megtenni méltóztassék.

Egy úttal azt jegyezvén hogy megszűnvén Horvát Országra nézve az 1659-dik 86-dik törv. cikk rendelkezésének feltételéről szolgált körülményei — a' Horvát Orzági portáknak meghatározására szinte azon adatok, mellyek a' Magyar Orzágiakra fognak használtatni, egész mértékben arány kulcsául vétesenek, azonban a' Fő Herczeg Nádornak nyilatkozása következésében, melly szerint a' célba vett kiegyenlítésből most már igazságosan nagyobb változásokat reményleni sem lehet, a' Fő Rendek nem állván a' KK. és RR. kívánása mellé, de Horvát Országra nézve sem osztván véleményeket a' KK. és RR. ezen kívánattól felhagytak.

A' büntető Törvénykönyv és börtöni javító rendszernek kidolgozására Ő Felsége hozzá járulásával egy országos választmány rendeltetett ki, mellyről külön törvény alkottatott, és a' választmánynak munkálati tárgya abban körülíratott,

A' szabad kir. városok belső dolgainak czélszerű elrendelése iránt vélemény adás végett országos választmányt kívánván az Ország Rendei kiküldeni — ez iránt a' törvényjavallatot felterjesztették, melyre azonban válasz nem érkezett.

Az 1836. 31-dik törv. czikk által Krassó Vármegye, Erdély Ország és Véghelyi vidék közt fenforgó határbeli villongások iránt neveztetett országos Biztosság' jelentését felvették a' KK. és RR. azonban abbul kitetszett, hogy ezen Biztosság munkálódását még be nem végezte, azért munkájának bevégzéseig törvényes rendelkezésre hely nem tállátott.

Az 1807 ik évi 31-ik törv. czikk által Mármaros Vármegyei Dragonitsalva és több más helységek, és Erdély Országi Radnai kerület között fenforgó határbeli kérdések tárgyában kiküldött országos biztosságnak jelentésére nézve f. e. Aprilis 18 án költ kegyelmes kir. leirat, melly által a' kérdésben lévő térség Erdély Orzágnak oda ítéltetett, kerületi ülésben felvételvén Országgyűlési tárgyalatás alá már nem jöhető.

Az 1836. évi 28-dik törv. czikk által Somogy és Veszprém Vármegye közt Siófok helység iránt fenforgó beszegelesi tárgyak elintézése végett kiren-

delt országos Biztosságnak jelentése szerint a' fenforgó kérdések a' két Megye közt egyesség útján el-
lévén intézve, az egyességnek törvénybe igtatása el-
halasztatott akkorra, midőn az egyességbe foglalt
földek ki lesznek cserélve, és az egyesség a' Biztos-
ság közbejöttével végrehajlatni fog.

Hasonlóképen az 182 $\frac{5}{7}$. évi 16 ik törv. czikk ál-
tal kirendelt országos Biztosságnak Aszaló Mezővá-
rosára, és Bős helységére nézve, Abauj és Borsod
Megyékben fenforgó kérdések' elintézésére kiküldött
országos Biztosság is munkálódásának ott, hol az
1827-iki Országgyűlése óta megszakadt folytatására
útasított.

A' nem nemesek személy és vagyonbeli bátor-
ságáruul ószóll törvényjavallat fölterjesztvén, Ő Fel-
sége a' kiadott kir. válaszában ezen javallat törvény-
be leendő igtatásának még nem látta idejét.

Királyi helybenhagyást nyertek pedig a' fentebb
említettéken kül még ezen törvényjavallatok u. m.

Zsiva tájéka és Cséb, máskép Nestin, ugyszinte
Bugykovác, máskép Uj-Vukovár szigeteknek Bács
Vármegyéhez lett kebeleztetésekéről.

Az 1836-ik év 33. törv. czikk tartalmának a'
Jász és Kun kerületek' lakosaira való kiterjesztéséről.

Ugyan a' Jász, Kun kerületekre az 1836. 12.
törv. czikk kiterjesztéséről.

Szintazon tagosztálybeli törvények a' Hajdu ke-
rületre való alkalmazásáruul.

Az 1715. eszt. 27. törv. czikk 7-dik szakának (a' polgári végintézetekre nézve) módosításáról.

Bihar Vármegye és Erdély Ország határai felett fenforgó kérdések elintézésére országos Biztosságnak kinevezéséről.

Alagovits Sándor Zágrábi Püspöknek alapítványáról.

Bibits Jakabné született Toncsán Margit alapítványáról,

Mack Ignátz alapítványáról.

Az országos sérelmek és kívánatok tárgyaibul is egy némelly törvényjavalatok készültek, mellyek közül Ő Felsege eleibe felterjesztettek a' kir. városok tanácsa előtt teendő ügyési és teljes hatalom biztosok vallásáról,

A' só eránti kihágások meggátlásáról és büntetéséről.

Szinte az 1836-ik évi Martius 28-kán tartott országos ülésből felterjesztett sérelmek és kívánatok tárgyában f. e. Januarius 27-kén érkezett kegyes válasz folytában törvényjavalatok készülvén, felterjesztettek, és kir. helybenhagyást elnyerték.

Az elhunyt egyházi személyek által hátrahagyott örökség összeírásáról és felosztásáról, a' zár alá vételekről.

A' Balassa gyarmati határhoz tartozó Illési puztán szöllőt bíró nem nemes lakosok' adózásáról.

A' többi törvényjavalatokra nézve, mellyek a' Karok által a' sérelmek és kívánatok' sorában, avagy különben is más egyéb tárgyak feletti tanácskozások folytában tétettek a' Fő Rendekkel az egyesülés rész-szerint meg nem történt, részszerint pedig a' tanács-kozás félbeszakadt, mint jelesül;

A' só árának a' 792-iki törvényes mennyiségre leendő leszállításáról.

A' gabonának szabad kiviteléről.

Az országosan egybegyült Karok és Rendeknek a' javalatban kijelelt esetekben gyakorlandó bíróságáról.

A' 3-ik rész 13-dik és 14-dik címjeinek magyarázásáról.

Az 1802. év 21. törv. czikk 2. §-ának felvilágosítására ott azon javalatot, hogy az örökséget még által nem vett, és szüleik előtt meghalálozott gyermekek adósságait azoknak örökösei tartozzanak fizetni.

A' Hajdú Kerület' elrendezésére országos Biztosságnak kinevezéséről.

Az Al-Magyar Országi hét Bánya városok bányászti törvényszékeiknek elrendezéséről.

A' Pénzbeli marasztalásokat magába foglaló ítéleteknek végrehajtásáruul alkotott 1836-ik 15-ik törv. czikk némelly szakának módosításáruul.

A' megürült egyházi hivatalok jövedelmeinek azon időre még be nem töltettnek az Ország Pénztá-

rábani beszálításárúl és a' törvényhozásnak rendelkezése alábocsájlásárúl.

Egyébbiránt a' mennyire az Ország közönséges és magányos sérelmekre és kívánatára nézve kiadott királyi válasz nem volt kielégítő — ezekre nézve az Ország Rendei előbbi kérelmeket megújították, általánosan pedig megjegyezni kívánták, hogy Posega, Szerem és Veröcze Vármegyék sérelmei a' Horvát, Dalmát és Tót Országok közönséges sérelmiből kivéve, a' Magyar Országi Vármegyék és városok sérelmei között összevegyítve, minden osztályozat nélkül felterjesztettek, a' Fő Rendek mindazáltal óvást tévén az iránt, hogy ezen felterjesztési módban való megegyezések által a' kérdést Tót Országgra nézve nem tartják eldöntve lenni.

Külön felírás mellet felterjesztett Somogy Vármegyének a' kívánata a' Dráva vizének szabályozása iránt.

A' Ludovicea út iránt O Felsége mult Országgyűlésérül 1856. eszt. April. 27-én költ felírás folytában ujabban megkérettetett, hogy a' jövő Országgyűléseig ezen út megváltására nézve czélirányos intézeteket tegyen.

Bars Vármegyének azon sérelme felett hogy közgyűlése az illető Elnökök által elébb elosztattatván, mint a' szóba hozott tárgyak felett a' tanácskozások bevégezve lettek volna, midőn e' végett a' közgyűlést, legidősbb Sz. Bíráik elnöksége alatt folytatók — ezen gyűlésben hozott végzéseik és jusaik' fen-

tartására tett óvásaik királyi leírat által megsemmisítettek, a' megye panasztételtől eltíltatott, Elnökséget viselő Sz. Bíró pedig és két tiszti társai a' királyi biztos által hívatalaiktól megfosztattak, — a' két tábla meg nem egyesülvén, ezen tárgy elintézetlen maradt.

Szinte a' Magyar K. H. Tanács által kezdett alapítványok iránti számadásokat Országgyűlése elcibe kívánták a' Karok és Rendek terjesztetni, és ez érdemben felírást készítettek Ő Felségéhez; de a' Fő Rendek nem járultak hozzá.

Nem külömben felírást készítettek a' Karok és Rendek Ő Felségéhez az iránt, hogy valamint eddig, úgy ezentúl is semmiféle szerzetes rend és pedig se felsőbb engedelemből, se magányos alapítványból, se más bár melly szín alatt az Ország törvényhozói megegyezésén kül Magyarországban és a' hozzá csatolt részekben be ne hozassék, — de az 1815. 102. törv. cikknek a' Fő Rendek által tulajdonított azon kérelem iránt mintha a' szerzetes Rendnek behozatala és megtelepítése egyenesen királyi jogokhoz tartoznék, a' Karok és Rendek külömböző értelemben lévén mi előtt a' tárgy bővebben kifejeelt volna — a' tanácskozás a' Fő Rendek második válaszával félbe szakadt.

Hasonlóul a' Szegedi erősségben fogva lévő 500 Olasz politicus fogolynak szabadulása végett, az Országos Karok és Rendek Ő Felségét azon bocsánatnál fogva kívánták megkérni, mellyet dicső megkoronázataása alkalmával azon országban minden politi-

tus fogolynak adni méltóztatott, a' Fő Rendek azonban azt válaszolván, hogy azon foglyok nem állomány vétségekért; hanem más bűnös tetteikért legyenek fogva, — a' Karok és Rendek továbbá is megmaradtak felírási szándékjoknál azon okból, mint hogy ha nem is mindnyájan, de lehetnek még is olyanok közöttük, a' kik a' Királyi megkegyelmezés körére tartoznak, azonban továbbá tanácskozása, a' Fő Rendek záradék válaszáért félbe szakadt.

A' Pesten építendő Országház' építetése tárgyában a' Karok és Rendek ezen Országgyűlésén intézeteket nem tehettek, mivel a' tervek és adatok meg nem szereztethettek, Cs. Kir. Fő Herczagsége Nádor Úr a' ki ezen ügynek előmozdítását mult Országgyűlésén általvenni kegyeskedett, eljárásában nyavalyás állapota miatt akadályoztatva lévén.

A' nemzeti museum részére megszerzendő gyűjtemények iránt Ö Cs. Kir. Fő Herczagsége Nádor Úr úgy méltóztatott magát kinyilatkoztatni, hogy az Ország Rendei kívánatának teljesítésében az 1838. évi árvíz tett az által akadályt, hogy a' víz elől a' museumbeli javak is kitakarítottván, az összehasonlítások eddig meg nem történhettek.

Ennek folytában tisztelt Nádor Fő Herczeg megkérletetett, hogy Drevenyák Ferencznek ásványos gyűjteményét is, melly Szabolcs Vármegye előterjesztése szerint arrul bocsájtott ahoz értők által megnézesen, és ha hasznosnak találtatnék, a' megszerzés iránti feltételekre nézve jövő Országgyűlését tudósítani méltóztatassék.

Végtére a' Harok és Rendek közbevetésére mellyhez a' Fő Rendek is járultak — Márton Józsefnek, ki holmi jeles munkákat készített a' magyar nyelv terjesztésére nézve, és a' Bécsi Császári Királyi Tudományos Egyetemenél a' magyar nyelvet 32 évig minden fizetés nélkül tanította, Ő Cs. Kir. Fő Hercegsége Nádor Úr által az Országos Pénztárból esztendőnként fizetendő Nyugpénz jutalomul rendeltetett.

Hölt Komáromban Junius 21-én 1840.

Pázmándy Diénés Országgyűlési Követ.
Ghyczy Rafael Országgyűlési Követ.

DE BALLAGI GÉZA.

